

Ενδεικτικές πηγές ύστερης Ελληνιστικής περιόδου

Μετάφραση (αγγλική) και σχολιασμός στις παρακάτω εκδόσεις μεταφρασμένων ιστορικών πηγών – Επίσης, όπου δίδεται η σχετική ένδειξη στις γραμματειακές πηγές, στις εκδόσεις Loeb :

Austin: Austin, M.M., *The Hellenistic World from Alexander to the Roman Conquest: A Selection of Ancient Sources in Translation*, Cambridge 1981.

Bagnall-Derow: Bagnall, R.S. and Derow P., *The Hellenistic Period. Historical Sources in Translation* (=Blackwell Sourcebooks in Ancient History) 2004².

Burstein: Burstein, S.M. *The Hellenistic Age from the Battle of Ipsos to the death of Kleopatra VII. Translated Documents of Greece and Rome*,3. Cambridge 1985

RC Welles, C.B., *Royal Correspondence in the Hellenistic Period: A Study in Greek Epigraphy*. 1934

RDGE R.K.Sherk, *Roman Documents from the Greek East: Senatus Consulta and Epistulae to the Age of Augustus*, Baltimore 1969.

Sherk: R.K.Sherk, *Rome and the Greek East to the Death of Augustus* - Translated Documents of Greece and Rome 4, Cambridge 1984.

Επιγραφικά corpora και συλλογές

OGIS W.Dittenberger, *Orientis Graeci Inscriptiones Selectae*, Leipzig 1903-5.

SEG *Supplementum Epigraphicum Graecum*. 1923-

Syll.³ W.Dittenberger, *Sylloge Inscriptionum Graecarum*, 3nd.edn. Leipzig 1915-1924.

Reynolds, A&R: J.M.Reynolds, *Aphrodisias and Rome*, London 1982.

RC Welles, C.B., *Royal Correspondence in the Hellenistic Period: A Study in Greek Epigraphy*. 1934.

ISE L.Moretti, *Iscrizione Storiche Ellenistiche*, I,II, Florence 1965,1976.

Corpus αποσπασμάτων Αρχαίων Ελλήνων Ιστορικών

FGrHist: F.Jacoby, *Die Fragmente der griechischen Historiker*, 1923-

1. Κατά τον Α' Μακεδονικό Πόλεμο (215-205) ο Λυκίσκος, πρέσβης του Κοινού των Ακαρνάνων, θέλει να αποτρέψει τη Σπάρτη από του να συμμετάσχει στη συμμαχία Αιτωλών-Ρωμαίων εναντίον του Φιλίππου Ε', βασιλέως της Μακεδονίας.

Πολυβιος, Ιστορίαι, 9.37.7-10, 38.1-5, 39.6

Για τη μετάφραση βλ. την έκδοση του Πολυβίου από τις εκδόσεις Loeb.

9.37.7

νῦν δὲ περὶ δουλείας ἐνίσταται πόλεμος τοῖς Ἕλλησι πρὸς 8 ἄλλοφύλους ἀνθρώπους, οὓς ὑμεῖς δοκεῖτε μὲν ἐπισπᾶσθαι κατὰ Φιλίππου, λελήθατε δὲ κατὰ σφῶν αὐτῶν ἐπεσπασμένοι καὶ κατὰ πάσης 9 Ἑλλάδος. ὥσπερ γὰρ οἱ κατὰ τὰς πολεμικὰς περιστάσεις βαρυτέρας ἐπαγόμενοι φυλακὰς εἰς τὰς πόλεις τῆς αὐτῶν δυνάμεως χάριν τῆς ἀσφαλείας ἅμα τὸν ἀπὸ τῶν ἔχθρῶν ἀπωθοῦνται φόβον καὶ ποιοῦσιν ὑποχειρίους σφᾶς αὐτοὺς ταῖς τῶν φίλων ἔξουσίαις, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ νῦν Αἰτωλοὶ 10 διανοοῦνται. βουλόμενοι γὰρ περιγενέσθαι Φιλίππου καὶ ταπεινῶσαι Μακεδόνας, λελήθασιν αὐτοῖς ἐπισπασάμενοι τηλικοῦτο νέφος ἀπὸ τῆς ἐσπέρας, δὲ κατὰ μὲν τὸ παρὸν ἵσως πρώτοις ἐπισκοτήσει Μακεδόσι, κατὰ δὲ τὸ συνεχὴς πᾶσιν ἔσται τοῖς Ἕλλησι μεγάλων κακῶν αἴτιον.

38 "Απαντας μὲν οὖν δεῖ τοὺς Ἕλληνας προϊδέσθαι τὸν ἐπιφερόμενον καιρόν, μάλιστα δὲ Λακεδαιμονίους. ἐπεὶ τίνος χάριν ὑπολαμβάνετε τοὺς ὑμετέρους προγόνους, ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, καθ' οὓς καιροὺς δὲ Ξέρξης ἀπέστειλε πρεσβευτὴν πρὸς ὑμᾶς, ὕδωρ καὶ γῆν αἰτούμενος, ἀπώσαντας εἰς τὸ φρέαρ τὸν παραγεγονότα καὶ προσεπιβαλόντας τῆς γῆς κελεύειν ἀπαγγεῖλαι τῷ Ξέρξῃ διότι παρὰ Λακεδαιμονίων ἔχει τὰ κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν, 3 ὕδωρ καὶ γῆν; τίνος πάλιν ἐθελοντὴν καὶ προδήλως 4 ἔξορμᾶν ἀποθανούμενους τοὺς περὶ Λεωνίδην; ἀρ' οὐχ ἵνα δόξωσι μὴ μόνον <ὑπὲρ> τῆς αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς τῶν ἄλλων Ἕλλήνων ἐλευθερίας 5 προκινδυνεύειν; ἀξιόν γε τοιούτων ἄνδρῶν ἀποσαμένους τοὺς βαρβάροις, στρατεύειν μετ' ἐκείνων καὶ πολεμεῖν Ἡπειρώταις, Ἀχαιοῖς, Ἀκαρνάσι, 6 Βοιωτοῖς, Θετταλοῖς, σχεδὸν πᾶσι τοῖς Ἕλλησι 6 πλὴν Αἰτωλῶν. τούτοις μὲν οὖν ἔθος ἔστι ταῦτα πράττειν καὶ μηδὲν αἰσχρὸν νομίζειν, εἰ μόνον 7 πρόσεστι τὸ πλεονεκτεῖν, οὐ μην ὑμῖν.

6 Καλὸν μὲν οὖν, ὡς ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, καὶ πρέπον ὑμῖν ἔστι τὸ μνησθέντας μὲν τῶν προγόνων, εὐλαβηθέντας δὲ τὴν Ἀρωμαίων ἔφοδον, ὑπιδομένους δὲ τὴν Αἰτωλῶν κακοπραγμοσύνην, τὸ δὲ μέγιστον τῶν ἐξ Ἀντιγόνου γεγονότων μνησθέντας, ἔτι καὶ νῦν μισοπονηρῆσαι, καὶ τὴν μὲν Αἰτωλῶν ἀποστραφῆναι φιλίαν, Ἀχαιοῖς δὲ καὶ Μακεδόσι κοινωνῆσαι τῶν αὐτῶν ἐλπίδων. εἰ

2. Ρωμαϊκές ρυθμίσεις μετά τη μάχη της Πύδνας και την
κατάλυση του Μακεδονικού βασιλείου (168)

Livius, XLV.29.3-30.32.1-7, 8. 33

**Για τη μετάφραση βλ. την έκδοση του Λιβίου από τις
εκδόσεις Loeb. Bλ. και Sherk, ap. 75.**

XXIX. Ipse, ubi dies venit quo adesse Amphipoli
denos principes civitatum iusserat litterasque omnis,
quae ubique depositae essent, et pecuniam regiam
conferri, cum decem legatis circumfusa omni multi-
2 tudine Macedonum in tribunali consedit. Adsuetis
regio imperio tamen novi imperii formam¹ terribilem
praebuit tribunal, summoto aditus,² praeco, accensus,
insueta omnia oculis auribusque quae vel socios,
3 nedum hostis victos, terrere possent. Silentio per
praeconem facto Paulus Latine, quae senatui, quae
sibi ex consilii sententia visa essent, pronuntiavit.
Ea Cn. Octavius praetor—nam et ipse aderat—
interpretata sermone Graeco referebat.

4 Omnia primum liberos esse iubere Macedonas,
habentis urbes easdem agrosque, utentes legibus
suis, annuos creantis magistratus; tributum dimi-
dium eius, quod pependissent regibus, pendere
5 populo Romano. Deinde in quattuor regiones dividi
Macedoniam: unam fore et primam partem quod
6 agri inter Strymonem et Nessum sit amnem; acces-
surum³ huic parti trans Nessum ad orientem versum,
qua Perseus tenuisset, vicos, castella, oppida, praeter
Aenum et Maroneam et Abdera; cis⁴ Strymonem
autem vergentia ad occasum, Bisalticam omnem
7 cum Heraclea, quam Sinticen appellant. Secundam
fore regionem, quam ab ortu Strymo amplecteretur
amnis, praeter Sinticen Heracleam et Bisaltas, ab
occasuque Axios¹ terminaret fluvius, additis Paeoni-
bus, qui prope Axium flumen ad regionem orientis
8 colerent. Tertia pars facta, quam Axios ab oriente,
Peneus amnis ab occasu cingunt; ad septentrionem
Bora mons obicitur; adiecta huic parti regio Paeo-
nia, qua ab occasu praeter Axium amnem porrigitur;
Edessa quoque et Beroea eodem concesserunt.
9 Quarta regio trans Boram² montem, una parte con-
finis Illyrico, altera Epiro. Capita regionum, ubi
concilia fierent, primae regionis Amphipolim, se-
cundae Thessalonicen, tertiae Pellam, quartae Pela-
goniam fecit. Eo concilia suae cuiusque regionis
indici, pecuniam conferri, ibi magistratus creari
iussit.

10 Pronuntiavit deinde neque conubium neque com-
merciū agrorum aedificiorumque inter se placere
11 cuiquam extra fines regionis suaes esse. Metalla
quoque auri atque argenti non exerceri, ferri et aeris
permitti.³ Vectigal exercentibus dimidium eius
impositum quod pependissent regi. Et sale invecto
12 uti vetuit. Dardanis repetentibus Paeoniam, quod
et sua fuisset et continens esset finibus suis, omnibus

dare libertatem pronuntiavit, qui sub regno Persei
 13 fuissent. Post non impetratam Paeoniam salis
 commercium dedit; tertiae regioni imperavit, ut
 Stobos Paeoniae deveherent, pretiumque statuit.
 14 Navalem materiam et ipsos caedere et alios pati
 vetuit. Regionibus, quae ad fines barbaris essent—
 excepta autem tertia omnes erant—, permisit, ut
 praesidia armata in finibus extremis haberent.

XXX. Haec pronuntiata primo die conventus varie
 adfecerunt animos. Libertas praeter spem data
 2 adrexit et levatum annum vectigal; regionatim
 commercio¹ interruptis sua videri lacerata,² tam-
 quam animali in artus alterum alterius indigentis
 distracto; adeo, quanta Macedonia esset, quam
 divisui facilis, quam se³ ipsa quaeque contenta⁴
 3 pars esset, Macedones quoque ignorabant. Pars
 prima Bisaltas habet, fortissimos viros—trans Nessum
 amnem incolunt et circa Strymonem—, et multas
 frugum proprietates et metalla et opportunitatem
 Amphipolis, quae obiecta claudit omnes ab oriente
 4 sole in Macedoniam aditus. Secunda pars celeberrimi-
 mas urbes Thessaloniken et⁵ Cassandream habet,
 ad hoc Pallenen, fertilem ac frugiferam terram;
 maritimas quoque opportunitates ei praebent portus
 ad Toronen ac⁶ montem Atho Aeneamque et
 Acanthum,⁷ alii ad Thessaliam⁸ insulamque

Euboeam, alii ad Hellespontum opportune versi.
 5 Tertia regio nobilis urbes Edessam et Beroeam et
 Pellam habet et Vettiorum bellicosam gentem,
 incolas quoque permultos Gallos et Illyrios, impigros
 6 cultores. Quartam regionem Eordaei et Lyncestae
 et Pelagones incolunt; iuncta his Atintania et
 7 Tymphaeis et Elimiotis. Frigida haec omnis duraque
 cultu et aspera plaga est; cultorum quoque ingenia
 terrae similia habet. Ferociores eos et accolae
 barbari faciunt, nunc bello exercentes, nunc in pace
 8 miscentes ritus suos. Divisa itaque Macedonia¹
 partium usibus separatis, quanta universa esset,
 ostendit.²

XXXII. His rerum externarum cognitionibus inter-
 positis Macedonum rursus advocatione concilium;
 2 pronuntiatum, quod ad statum Macedoniae pertine-
 bat, senatores, quos synhedros vocant, legendos esse,
 3 quorum consilio res publica administraretur. Nomi-
 na deinde sunt recitata principum Macedonum,
 quos cum liberis maioribus quam quindecim annos
 4 natis praecedere in Italiam placeret. Id, prima
 specie saevum, mox apparuit multitudini Mace-
 donum pro libertate sua esse factum. Nominati sunt
 enim regis amici purpurati, duces exercituum,
 praefecti navium aut praesidiorum, servire regi
 5 humiliiter, aliis superbe imperare adsueti; praedivites
 alii, alii, quos fortuna non aequarent, his sumptibus
 pares; regius omnibus victus vestitusque, nulli
 civilis animus, neque legum neque libertatis aequae
 6 patiens. Omnes igitur, qui in aliquis ministeriis
 regiis, etiam qui in legationibus¹ fuerant, iussi
 Macedonia excedere atque in Italiam ire; qui non
 7 paruissest imperio, mors denuntiata. Leges Mace-
 doniae dedit cum tanta cura, ut non hostibus victis,
 sed sociis bene meritis dare videretur, et quas ne
 usus quidem longo tempore, qui unus est legum
 corrector, experiendo argueret.

8 Ab seriis rebus ludicrum, quod ex multo ante praeparato et in Asiae civitates et ad reges missis qui de-nuntiarent, et, cum circumiret ipse Graeciae civi-tates, indixerat ² principibus, magno apparatu Am-
9 phipoli fecit. Nam et artificum omnis generis, qui ludicram artem faciebant, ex toto orbe terrarum multitudo ¹ et athletarum et nobilium equorum convenit et legationes cum victimis et quidquid aliud deorum hominumque causa fieri magnis ludis in
10 Graecia solet, its factum est, ut non magnificentiam tantum, sed prudentiam in dandis spectaculis, ad quae rudes tum Romani erant, admirarentur.
11 Epulæ quoque legationibus paratae et opulentia et cura eadem. Vulgo dictum ipsius ferebant et convivium instruere et ludos parare eiusdem esse, qui vincere bello sciret.

XXXIII. Edito ludicro ² clupeisque aereis in naves impositis cetera omnis generis arma cumulata in ³
2 ingentem acervum, precatus Martem, Minervam Luamque ⁴ matrem et ceteros deos, quibus spolia hostium dicare ius fasque est, ipse imperator face sub-dita succedit; deinde circumstantes tribuni militum
3 pro se quisque ignes coniecerunt. Notata est in illo conventu Europæ Asiaeque, undique partim ad gratulationem, partim ad spectaculum contracta multitudine, tantis navalibus terrestribusque exerci-
4 tibus, ea copia rerum, ea vilitas annonae, ut et privatis et civitatibus et gentibus dona data pleraque eius generis sint ab imperatore, non in usum praesentem,
5 sed etiam quod domos aveherent. Spectaculo fuit ei, quae venerat, turbæ non scaenicum magis ludicrum, non certamina hominum aut curricula equorum, quam praeda Macedonica omnis ut visere-
6 tur exposita, statuarum tabularumque et textilium ¹ et vasorum ex auro et argento et aere et ebore factorum ingenti cura in ea regia, ut non in praesentem modo speciem, qualibus referta regia Alex-
7 andreae erat, sed in perpetuum usum fierent. Haec in classem imposta devehenda Romam Cn. Octavio data.

Paulus benigne legatis dimissis transgressus Stry-monem mille passuum ab Amphipoli castra posuit;
8 inde profectus Pellam quinto die pervenit. Praeter-gressus urbem, ad Pellaeum,² quod vocant, biduum moratus, P. Nasicam et Q. Maximum filium cum parte copiarum ad depopulandos Illyrios, qui Persea iuverant bello, misit iussos ad Oricum sibi occurrere; ipse Epirum petens quintis decimis castris Pas-saronem pervenit.

3. Τιμητικό ψήφισμα για Αθηναίο πολίτη που συμμετείχε στη μάχη της Πύδνας (168)

ISE I 35 (=SEG XXV 118)

Για τη μετάφραση βλ. Sersh, αρ. 23

**35. DECRETO ONORARIO PER KALLIPHANES DI PHYLE:
169/8**

Atene. — Stele di marmo pentelico con frontone triangolare : alta 1,72, larga 0,40, spessa 0,076 ; lettere 0,008. Editio princeps : B. D. Meritt, *Hesperia*, 3 (1934) p. 18-21 (fotografia). Nuova edizione dello stesso Meritt, *ibid.*, 5 (1936) p. 429-430 che ha utilizzato letture di A. M. Woodward. Cfr. *Année épigr.*, 1937, nr. 81.

Θεοί · ἐπὶ Εύνικου ἀρχοντος ἐπὶ τῆς Ἀτταλίδος δωδεκάτης πρυτανείας ἦι Ιερώνυμος Βοήθου Κηφισιεὺς ἐγραμμάτευεν, |⁵ Σκιροφοριῶνος ἔνει καὶ νέαι, ἐνάτει | καὶ εἰκοστεῖ τῆς πρυτανείας, ἐκκλησίᾳ ἐμ Πειραιεῖ· τῶν προέδρων ἐπεψήφιζεν *vacat* | *vacat* |¹⁰ *vacat* | ἔδοξεν τεῖ βουλεῖ καὶ τῷ δῆμῳ · | Σάτυρος Σατύρου ἐκ Κολ[ων]οῦ εἶπεν· ἐπειδὴ Καλλιφάνης Φυλάσσιος στρατευόμενος μετὰ Ρωμαί[ων] καὶ τῶν [τ]οῦ βασιλέος¹⁵ ας Ε[ὖ]μενους ἀδελφῶν Ἀττάλου καὶ | Ἀθηναίου καὶ χρήσιμον ἔαυτὸν παρασκευαζειν βουλόμενος τῇ πατρόδι | συμπ[αρ]ῆν τ[ῆ]ι γενομένηι | [ν]ίκηι Ρωμαίοις | ἐμ Μα[κ]εδονίαι καὶ φιλοτιμούμενος ὅν | [α]ὐ²⁰τὸς ἀπαγγεῖλαι τοῖς πολέτ[α]ις τὰ γ[εγο]νό[δ]α [- - -] --- | - - - | - - - |²⁵ - - - | - - - | - - -]ων · ἀγαθεῖ τύχει · δ[ε]δό[ι] | [χθαι τεῖ βουλεῖ τ]οῦ[ն]ις [λ]αχόντ[ας] προέ[δρους εἰς τὴν ἐπι]ο[ύ]σαν ἐκκλησίαν |³⁰ [χρηματίσαι περὶ | [τού]των, γνώμην δὲ | [ξυμβάλλε]σθαι τῆς βουλῆς εἰς τὸν | [δῆμον] διτοι δοκεῖ[τ] τεῖ βουλεῖ ἐπαινέσα[ι] | Κα]λλιφάνην Καλλιφάνου Φυλάσσιον | καὶ στεφανῶσαι αὐτὸν θαλλοῦ] στεφάνωι εὐ³⁵νοίας ἔνεκεν καὶ φιλοτιμίας [- - - | - - - | - - - | - -] ἀναγρ[ά]ψαι δὲ τὸ δέ τοι δημόσιον τὸν γραμματέα[α |⁴⁰ τὸ]ν [κατά] πρυτανείαν] ἐν στήλῃ λιθίνῃ | [καὶ στήσαι ἐν ἀγορᾷ παρὰ τὴν εἰκόνα | [.....] τὸ δὲ γενόμενον ἀνάλωμα | [εἰς τὴν γραφὴν] καὶ τὴν ἀνάθεσιν τῆς | [στήλης μερίσαι τὸν ταμίαν τῶν στρατιωτῶν]. | (in corona) ἡ βουλή | δ δῆμος | Καλλιφάνην | Καλλιφάνου |⁵⁰ Φυλᾶσσιον.

L. 8-10 : la lacuna (ove di regola avrebbe dovuto essere ricordato il presidente dei proordi coi simproordi) non è dovuta alle condizioni in cui ci è pervenuta la pietra, ma è uno spazio rimasto vuoto : ma poiché noi possediamo il prescritto di altro decreto ateniese passato nel medesimo giorno (*IG II-III^a 911*), sappiamo che l'assemblea in questione era straordinaria, convocata su richiesta degli strateghi.

« Dèi. Sotto l'arconte Eunikos, sotto la dodicesima pritania della tribù Attalide di cui era segretario Hieronymos, figlio di Boethos (del demo) di Kephisia, ultimo giorno (del mese) Skirophorion, 29° della pritania¹. Assemblea nel Pireo²: dei proedri mise ai voti (---). Sembrò bene alla bule e al popolo: Satyros, figlio di Satyros, (del demo) di Kolonus, propose: poiché Kalliphanes, (del demo) di Phyle, partecipando alla campagna assieme ai Romani e ad Attalo e Atheneios, fratelli del re Eumene (II), e volendo mostrarsi utile alla patria, fu presente alla vittoria toccata ai Romani in Macedonia, ed essendo desideroso di annunciare lui personalmente ai concittadini le cose avvenute (---)³. Alla buona fortuna: è sembrato bene

4. Ρωμαϊκό τελεσίγραφο στον Αντίοχο Δ' (168)

Πολύβιος, 29.27

Για τη μετάφραση βλ. Austin, αρ. 164

27. "Οτι τοῦ Ἀντίοχου πρὸς Πτολεμαῖον ἔνεκεν
(II) 2 τοῦ Πηλούσιον κατασχεῖν ἀφικομένου, δοκεῖ

λιος δοκεῖ τῶν Ῥωμαίων στρατηγός, τοῦ βασιλέως
πόρρωθεν ἀσπαζομένου διὰ τῆς φωνῆς καὶ τὴν
δεξιὰν προτείνοντος, πρόχειρον ἔχων τὸ δελτά-
ριον, ἐνῷ τὸ τῆς συγκλήτου δόγμα κατετάκτη-
τακτο, προύτεινεν αὐτῷ καὶ τοῦτ' ἐκέλευσε πρῶτον
3 ἀναγνῶναι τὸν Ἀντίοχον, ὃς μὲν ἐμοὶ δοκεῖ, *μήτη*
πρότερον ἀξιώσας τὸ τῆς φιλίας σύνθημα ποιεῖν
πρὶν ἡ τὴν προαίρεσιν ἐπιγνῶναι τοῦ δεξιουμένου,
4 πότερα φίλιος ἡ πολέμιος ἐστιν. ἐπεὶ δοκεῖ
βασιλεὺς ἀναγνοῦντος ἔφη βούλεσθαι μεταδοῦναι
τοῖς φίλοις ὑπὲρ τῶν προσπεπτωκότων, ἀκούσας
δοκεῖ τὸν Ποπίλιος ἐποίησε πρᾶγμα βαρὺ μὲν δοκοῦν
5 εἶναι καὶ τελέως ὑπερήφανον· ἔχων γὰρ πρό-
χειρον ἀμπελίνην βακτηρίαν περιέγραφε τῷ κλή-
ματι τὸν Ἀντίοχον ἐν τούτῳ τε τῷ γύρῳ τὴν
ἀπόφασιν ἐκέλευσε δοῦναι περὶ τῶν γεγραμμένων.
6 δοκεῖ βασιλεὺς ξενισθεὶς τὸ γινόμενον καὶ τὴν
ὑπεροχὴν, βραχὺν χρόνον ἐναπορήσας ἔφη ποιήσειν
πᾶν τὸ παρακαλούμενον ὑπὸ Ῥωμαίων. οἱ δοκεῖ
περὶ τὸν Ποπίλιον τότε τὴν δεξιὰν αὐτοῦ λαμβά-
7 νοῦτες ἄμα πάντες ἡσπάζοντο φιλοφρόνως. ἦν
δοκεῖ τὰ γεγραμμένα λύειν ἐξ αὐτῆς τὸν πρὸς Πτο-
8 λεμαῖον πόλεμον. διὸ καὶ δοθεισῶν αὐτῷ τα-
κτῶν ἡμερῶν, οὗτος μὲν ἀπῆγε τὰς δυνάμεις εἰς
τὴν Συρίαν, βαρυνόμενος καὶ στένων, εἴκων δοκεῖ
9 τοῖς καιροῖς κατὰ τὸ παρόν· οἱ δοκεῖ περὶ τὸν Πο-
πίλιον καταστησάμενοι τὰ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν
καὶ παρακαλέσαντες τοὺς βασιλεῖς ὅμονοεῖν, ἄμα
δοκεῖ προστάξαντες αὐτοῖς Πολυνάρατον ἀναπέμπειν
εἰς Ῥώμην, ἀνέπλευσαν ἐπὶ τῆς Κύπρου, βου-
λόμενοι καὶ τὰς ἐκεῖ *καθυπαρχούσας* δυνάμεις
10 ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς νήσου κατὰ σπουδήν. ἀφικό-

718

μενοι δὲ καὶ καταλαβόντες ἡπτημένους μάχῃ
τοὺς τοῦ Πτολεμαίου στρατηγοὺς καὶ καθόλου
φερόμενα τὰ κατὰ τὴν Κύπρον <ἄνω καὶ κάτω>
ταχέως ἀνέστησαν τὸ στρατόπεδον ἐκ τῆς χώρας
καὶ παρήδρευσαν, ἔως ἀπέπλευσαν αἱ δυνάμεις
11 ἐπὶ Συρίας. καὶ Ῥωμαῖοι μὲν ὅσον οὕπω κατα-
πεπονημένην τὴν Πτολεμαίου βασιλείαν τούτῳ
12 τῷ τρόπῳ διέσωσαν, τῆς τύχης οὗτῳ βραβευούσης
τὰ κατὰ τὸν Περσέα πράγματα καὶ τοὺς Μακε-
δόνας ὥστε καὶ πρὸς τὸν ἕσχατον καιρὸν ἐλθόντα
τὰ κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ τὴν ὅλην Αἴ-
γυπτου παρὰ τούτο πάλιν ὀρθωθῆναι, παρὰ τὸ
13 φθάσαι κριθέντα τὰ κατὰ τὸν Περσέα πράγματα·
μὴ γὰρ γενομένου τούτου καὶ πιστευθέντος, οὐκ
ἄν μοι δοκεῖ πειθαρχῆσαι τοῖς ἐπιτατομένοις
•Αντίοχος.

5. Επιστολή Ευμένους Β' προς το Κοινό των Ιώνων (167/66)

OGIS 763

Για τη μετάφραση βλ. Bagnall-Derow, αρ.47, Austin, αρ. 203,
Burstein, αρ. 88.

763 Inter rudera Miletii antiquae, meridiem versus a stadio, in
vico hodierno *Balad*, inventae sunt reliquiae basis rotundae com-
positae ex multis magnis marmoribus, quae partim in aratione ex
agro extracta sunt, partim in antiquo templo Islamico inaedificata
fuerunt. In antica parte basis per tres lapidum ordines percur-
rente scriptura incisus est hic titulus. Primus de eo rettulit et
v. 11—13. 60—68 publici iuris fecit Th. Wiegand Sitzungsberichte
der Kgl. Akademie der Wissenschaften zu Berlin 1904 III p. 14 sqq.
Deinde lapide Berolinum translato benignissime eiusdem hominis
docti apographum minusculis litteris exaratum cum supplementis
haud paucis itemque imago tituli accuratissime delineata et
ectypum chartaceum mihi transmissa sunt.

α Βασιλεὺς Ε[δύμένης¹] Ἰώνων τῶι κοινῶι χαίρειν²] | τῶν παρ'
· διῆν πρεσβευτῶν Μενεκλῆς [μὲν] | οὐ συνέμειξέ μοι, Εἰρη-

νίας³ δὲ καὶ Ἀρχέλα[ο]ς | ἀπαντήσαντες ἐν Δήλωι⁴ ἀπέδωκαν ||
5 ψῆφισμα καλὸν καὶ φιλάνθρωπον, ἐν ᾧ | καταρξάμενοι διστὶ
τὰς καλλίστας ἀπὸ τῆς | ἀρχῆς ἐλόμενος πράξεις καὶ κοινὸν
ἀναδεῖξα; | ἐμαυτὸν εὐεργέτην τῶν Ἐλλήνων πολλοὺς μὲν | καὶ
10 μεγάλους ἀγῶνας ὑπέστην πρὸς τοὺς [εἰς] || βαρβάρους⁵, ἀπασαν
σπουδὴν καὶ πρόνοιαν ποιού[με]νος, δπως οἱ τὰς Ἐλληνίδας
κατοικοῦντες πόλ[εις] | διὰ παντὸς ἐν εἰρήνῃ καὶ τῇ βελτίστῃ
καταστάσ[ει] | ὑπάρχωσιν, ἀντικαταλλασσόμενος [δὲ πρὸς⁶] τὸν |
b 15 ἐπ[ακολούθ]οῦντα⁷ κίνδυνον κ[αὶ]

προε]λόμε[νος⁸] ἐν τῷ⁹ πρὸς τὸ κοινὸν¹⁰ ἀκολούθως τῇ τοῦ
πατρὸς¹¹ π[ροσ]αγέται ἐν πολλῆσις φανεράς πεποίημαι τὰς
ὑπὲρ τούτων ἀποδεῖξεις κοινῆ τε | καὶ κατίδιαν πρὸς ἔκάστην
τῶν πόλεων εὐνοϊκῶς διακείμενος καὶ πολλὰ τῶν πρὸς ἐπι-
20 φάνειαν | καὶ δέξαν, ἀνηκόντων συνκατασκευάζων ἔκάστη.
ἄπειρ διὰ τῶν ἔργων τὴν ἐμήν τε φιλοδοξίαν [ἐδειξε]¹² καὶ
τὴν εὐχαριστίαν τοῦ κοινοῦ | διέπειρ ἔρδοις¹³ ὑμᾶν¹⁴, δπως γίνεται
25 φαίνεται τὰς καταξίας τιμᾶς τοῖς εὐεργέταις ἀπονέμονται,
στεφανῶσαι τίμας χρυσῷ στεφάνῳ ἀριστείᾳ¹⁴. στῆσαι δὲ εἰκόνα
χρυσῆν ἐν ᾧ | ἀμ | βούλωμαι τέπωι τῇς Ἰωνίας, ἀναγγεῖλαι τε
τὰς τιμᾶς ἐν τε τοῖς ὄφ [δ]υπλῶν συντελουμένοις ἀγῶνιν καὶ
30 κατὰ τὰς πόλεις ἐν τοῖς τιμεμένοις ἔκάστη. | ἀγῶνιν¹⁵.
σε πεμψθῆναι¹⁶ δὲ παρὰ τοῦ¹⁷ κοινοῦ [πρεσβευτᾶς¹⁷]

...μεν[. τ]οὺς ἀναγκαῖους¹⁸ ε. ρ..... τὰ πράγματα
κατὰ λόγον παρακαλεῖν τῆς ἐμὲ θεωροῦντα¹⁹ | τὴν εὐχαριστίαν
τοῦ πλήθους τὴν κ[αθήκουσαν]²⁰ πρόγνοιαν²¹ ποιεῖται. διὰ τὸ
35 τὸ κοινὸν τῶν Ἰώνων ἐπαυξηθῆ²² τε καὶ διὰ παντὸς ἐν
τῇ ἀρι[στῃ] καταστάσει ὑπάρχει²³. οὗτω γάρ καὶ μετὰ ταῦτα
μεταν[.....²⁴ τῶν] | εἰς τιμὴν καὶ δέξαν ἀνηκόντων.
ἀκολούθως²⁵ δὲ καὶ²⁶ | τοῖς κατακεχωρισμένοις²⁷ καὶ οἱ

πρ[εσβευταὶ]²⁸ μετὰ πλεῖ[ονος]²⁹ σπουδῆς διελέχθησαν ἐξηγο[ύ-
 40 μενοι³⁰ σύμπαν]||τοῖς³¹ τοῦ πλήθους πρὸς ἡμᾶς ἔκτενε[στάτην]³²
 τε καὶ³³] | εἰλικρινῆ τὴν εὔνοιαν, τὰ τε τίμια φιλο[φρό-
 νως³⁴ ἀποδέ]χομαι³⁵ καὶ οὐδέποτ’ ἐλλελοιπώς κατά [γε³⁶ τὴν
 ἐμὴν³⁷] | δύναμιν εἰς τὸ περιποιεῖν δεῖ τι καὶ κοινῇ ἀπα-
 d 45 σιν³⁸] | καὶ κατὰ πόλιν ἑκάστοις τῶν πρὸς [τιμὴν καὶ δόξαν³⁹
 ἀν]ηκόντων⁴⁰ πειράσομαι καὶ νῦν τῆς | τοιαύτης προθέσεως μὴ
 ἀφίστασθαι. | γίνοιτο δὲ τῇ βιουλήσει μου καὶ τὰ πράγματα |
 συνεξακολουθεῖν· οὗτῳ γάρ δύμολογουμένῃ λήψεσθε μᾶλλον δι’
 50 αὐτῶν τῶν ἔργων || τῆς ἐμῆς προαιρέσεως τὴν ἀπόδειξιν.
 δπως δὲ καὶ εἰς τὸ λοιπὸν ἐν τῇ πανηγύρει | τῶν Πανιωνίων
 ἡμέραν ἐπώνυμον⁴¹ ἄγοντες | / ἡμῖν ἐπιφανέστερον τὴν δληγ
 55 ἑορτὴν συγ[τελῆ]τε, προσόδους ὑμῖν τὰς ἴκανὰς ἀνα|[τίθημι]⁴²,
 ἀφ’ ὧν ἔξετε τὴν καθήκουσαν ἡμῖν | [ἀποδιδό]γαι⁴³ μνήμην.
 τὸν δὲ χρυσοῦν ἀνδρὶ[άντα ποιή]σω⁴⁴ μὲν ἐγὼ προαιρούμενος
 ἀδα|[πάνως⁴⁵]εοσ[. . . κ.]αὶ γ[ῦν κ.]αὶ⁴⁶ τῶι | ἀνα-
 e 60 τεθῆναι δ’ αὐτ[ὴν⁴⁷] βιούλομαι ἐν τῷ ἐψη]φισμένῳ ἡμῖν ὑπὸ⁴⁸
 Μιλησίων τε]μένει. [δ]||τε⁴⁸ γάρ ἐν ταύτῃ πόλει συντελοῦν-

τες | τὴν πανήγυριν ἐψήφισθε τὴν τιμὴν ἡμῖν, | τῆς πόλεως
 μόνης τῶν Ἰάδων μέχρι τοῦ | παρόντος τέμενος ἀναδεδειχοίας⁴⁹
 65 ἡμῖν || καὶ συγγενοῦς κρινομένης διὰ Κυζικηνούς⁵⁰, | ἔνδοξα δὲ
 πολλὰ καὶ ἄξια μνήμης ὑπὲρ τῶν | Ἰώνων πεπραχυίας, οἰκειο-
 τάτην ἐλογιζόμην | τὴν ἀνάθεσιν ἔσεσθαι ἐν ταύτῃ. τὰ δὲ
 70 κατὰ | μέρος ὑπὲρ τῆς ἐμῆς εὐνοίας κοινῇ τε || πρὸς πάντας
 ὑμᾶς καὶ καθ’ ἑκάστην πόλιν | ἀκηκοότες οἱ πρεοβευταὶ δηλώ-
 σουσιν | ὑμῖν. ἔρρωσθε.

6. Επιστολή Απτάλου Β' προς τον Άπτιν, Γαλάτη ιερέα της

Κυβέλης στον Πεσσινούντα της Φρυγίας (156)

RC 61 (όπου επίσης μετάφραση και σχολιασμός)

**Για τη μετάφραση βλ. Sherk, ap.29, Bagnall-Derow, ap.50,
Austin, ap.208.**

61

[Βασιλεὺς Ἀπταλος Ἀπτιδι ἵερεῖ χαίρει[ι]ν· [εἰ ̄ξρωσαι, ἔχοι]
 ἀν ὃς ἔγω βιούλομαι· ὑγίαινον δὲ καὶ αὐτός. ἐλθόντων ἡμῶν
 εἰς Πλέογαμον καὶ συναγαγόντος μου οὐ μόνον Ἀθήναιον
 καὶ Σώσανδρον καὶ Μηνογένην, ἀλλὰ καὶ ἐτέρους πλείο-
 νας τῶν ἀναγκαίων, καὶ προτιθέντος περὶ ὧν ἐν Ἀπαμείαι ἐ-
 βουλευόμεθα, λέγοντ[ό]ς τε περὶ ὧν ἔδοξεν ἡμῖν, πολλοὶ μὲν
 ὑπεραγόντως ἔγινοντο λόγοι, καὶ τὸ πρῶτον πάντες κατέρρε-
 πον ἐπὶ τὴν αὐτήν ἡμῖν γνώμην, Χλῶρος δὲ εὐτονώτατος ἦν
 τὰ Ῥωμαϊκά προτείνων καὶ οὐδὲν τρόπωι συμβουλεύων οὐ-
 10 θὲν ἀνευ ἀείνων πράσσειν. ὡς τὸ μὲν πρῶτον ὅλίγοι μετε-
 χον, μετὰ δὲ ταῦτα ἐν ἀλλαις καὶ ἀλλαις ἡμέραις δεῖ δι-
 ασκοποῦσιν ἡπτετο μᾶλλον ἡμῶν, καὶ τὸ προπεσεῖν ἀ-
 νευ ἀείνων μέγαν ἐδόκει κίνδυνον ἔχειν· καὶ γάρ ἐπιτυ-
 χοῦσιν φθόνον καὶ ἀφαίρεσιν καὶ ὑφοψίαν μαχθηράν, ἦν
 15 καὶ περὶ τοῦ ἀδελφοῦ ἔσχοσαν, καὶ ἀποτυχοῦσιν ἀρσιν
 πρόδηλον. οὐ γάρ ἐπιστραφῆσεσθ' ἔκείνους, ὀλλ' ἡδέως ὅψεσ-
 θαι, διτὶ ἀνευ ἔαντῶν τηλικαῦτ' ἔκινονύμεθα. νῦν δέ, ἀν καὶ — δ
 μὴ γίνοιτο — ἔλασσωθῶμεν ἐν τισιν, μετὰ τῆς ἔκείνων
 γνώμης ἔκαστα πεπραχότας βοηθείας τεύξεσθαι καὶ ἀ-
 20 ναμαχεῖσθαι μετὰ τῆς τῶν θεῶν εὐνοίας. ἔκρινον οὖν εἰς
 μὲν τῇ[η]ν Ῥώμην ἀεὶ πέμπειν τοὺς συνεχῶς ἀναγγελοῦν-
 [τας] τιά διστήταζόμενα, αὐτοὺς δὲ παρασκευάζεσθαι[ι]
 [ἡμᾶς ἐπιμελῶς, ὡς εἰ δέοι βοηθήσοντας ἔαντο[ις]]

7.Πολιτική διαθήκη Πτολεμαίου VIII Ευεργέτου II με την οποία κληροδοτεί το βασίλειο της Κυρηναϊκής στη Ρώμη (155)

SEG IX 7

**Για τη μετάφραση βλ. Sersh, ap.31, Bagnall-Derow, ap.51,
Burstein, ap.104.**

7. Ptolemaeus VII Energetes II Romanos heredes instituit,
 a. 155^a. — Cyrenae Stela marm. albi. Ed. cum uberrimis commen-
 tariis G. Oliverio, DAI I Cirenaica I 1932, 11/84, cum imagg. phot.
 tab. II/IV (= Ann. Ep. 1932, 80), fusi breviusve tractaverunt G. De
 Sanctis, Riv. Fil. LX 1932, 59/67, U. Wilcken, SB Ak. Berlin 1932,
 317/36, M. N. Tod, Greece and Rome, II 1932, 47/51, P. Roussel,
 Rev. Et. Gr. XLV 1932, 286/92, W. Schubart, Ph. Woch. LII 1932,
 1077/84, M. Segre, Il Mondo Cl. II 1932, 424/36, E. Bickermann,
 Gnomon VIII 1932, 424/30, P. Frezza, La Stele di Tolomeo Neoterò re
 di Cirene: note storico-giuridiche, Romae 1933, A. Steinwenter, ZSS
 LIII 1933, 497/505, H. Winkler, Rom u. Aegypten im 2. Jahrh. v.
 Chr. Lipsiae, 1933, 47/60, A. Piganiol, Rev. Hist. Droit fr. et étr. XII
 1933, 409/23, S. A. Žebelev, Bull. Ac. Sc. URSS 1933, 391/405,
 M. A. De Dominicis, Atti Ist. Veneto XCIII 1933/4, 163/92,
 W. Otto, Abh. Bayr. Ak., Ph.-hist. Abt. Neue Folge, Heft 11, 1934,
 97/119, V. Arangio-Ruiz, Studia et documenta, II 1936, 482/90,
 L. Wenger, Studi in onore di S. Riccobono, I 1936, 527/48, breviter
 commemoraverunt W. Schubart, Gnomon VIII 1932, 283, G. De
 Sanctis, Riv. Fil. LX 1932, 420/2, LXI 1933, 549/50, U. Ratti,
 LX 1932, 375/7, P. Graendorf, Rev. Belge Phil. XI 1932, 766/7,
 A. Neppi Modona, Historia VI 1932, 669/70, VII 1933, 501/2, VIII
 1934, 343/4, 707, M. Segre, ib. VII 1933, 672/3, S. Ferri, ib. VI 1932,
 422/4, id. Ann. R. Scuola di Pisa, S. II, Tom. II, 1933, 121/5,
 F. Cumont, Journ. d. Sav. 1932, 168/71, E. Breccia, BSA Alex. XXVII
 1932, 88/90, F. E. Adcock, Cambr. Univ. Reporter, LXII 1932, 1290,
 C. Buzio, Aeg. XII 1932, 271/2, M. Rostovtzeff, Cambr. Anc. Hist.
 IX 1932, 226, C. Préaux, Chron. d'Egypt. VIII 1933, 154/8, M. N. Tod,
 JHS LIII 1933, 263/4, LV 1935, 223, LVII 1937, 217, P. Roussel,
 Rev. Et. Gr. XLVII 1934, 256/7, Th. Lenschau, Burs. Jahresb.
 CCXLIV 1934, 123/4, E. Weiss, Μνημόσυνα Παππούλια, Athenis 1934,
 285/90, D. Siciliani, Africa Romana, Mediolani 1935, 55/6, cum imag.
 phot. tab. III, P. Romanelli, ib. 221, A. Passerini, Atheneum XIII
 1935, 324/8.

"Ἐτονς πεντεκαιδεκάτου, μηνὸς Δώιου. | Ἀγαθῆι τύχῃ. Τάδε
 διέθετο βασιλεὺς | Πτολεμαῖος βασιλέως Πτολεμαίου | καὶ
 5 βασιλίσσης Κλεοπάτρας, θεῶν || Ἐπιφανῶν, δὲ νεώτερος· ὃν
 καὶ τὰ ἀντίγραφα | εἰς Ρώμην ἐξαπέσταλται. — Εἴη μέν
 μοι | μετὰ τῆς τῶν θεῶν εὐμενείας μετελθεῖν | καταξίως τοὺς
 συστησαμένους ἐπὶ με | τὴν ἀνόσιον ἐπιβούλην καὶ προσδο-
 10 μένους || μὴ μόνον. [ον] τῆς βασιλείας, ἀλλὰ καὶ | τοῦ ζῆν
 στερῆσαι με· ἐάν δέ τι συμβαίνῃ | τῶν κατ' ἀνθρωπον
 πρότερον ἢ διαδόχους | ἀπολιτεῖν τῆς βασιλείας, καταλείπω |
 15 Ρωμαίοις τὴν καθήκονσάν μοι βασιλείαν, || οἵς ἀπ' ἀρχῆς τὴν
 τε φιλίαν καὶ τὴν | συμμαχίαν γνησίως συντετήρηκα· | τοῖς δὲ
 αὐτοῖς παρακατατίθεμαι τὰ πράγματα | συντηρεῖν, ἐνευχόμενος

κατά τε τῶν θεῶν | πάντων καὶ τῆς ἑαυτῶν εὐδοξίας, ἐάν
 20 τινες || ἐπίστων ἢ ταῖς πόλεσιν ἢ τῇ χώρᾳ, βοηθεῖν | κατὰ
 τὴν φιλίαν καὶ συμμαχίαν τὴν [πρόδες] | πρὸς ἀλλήλους ἥμιν
 γενομένην καὶ τὸ | δίκαιον παντὶ σθένει. | — Μάρτυρας δὲ
 25 τούτων ποιοῦμαι Διὰ τε τὸν || Καπετώλιον καὶ τὸν Μεγάλους
 θεοὺς | καὶ τὸν "Ηλιον καὶ τὸν Ἀρχηγέτην Ἀπόλλωνα, | παρ' ᾧ
 καὶ τὰ περὶ τούτων ἀνιέρωται γράμματα. | Τύχηι τῇ ἀγαθῇ.

8. Καταστροφή Κορίνθου και επακόλουθες ρυθμίσεις (146)

Παυσανίας, 7.16.7-17.1

Για τη μετάφραση βλ. Sherk, ap.35, Austin, ap.82.

7 Ἀχαιῶν δὲ οἱ ἐς Κόρινθον ἀποσωθέντες μετὰ τὴν μάχην ἀπεδίδρασκον ὑπὸ νύκτα εὐθύς· ἀπεδίδρασκον δὲ καὶ αὐτῶν Κορινθίων οἱ πολλοὶ. Μόμμιος δὲ τὸ μὲν παραυτίκα, ἀναπεπταμένων ὅμως τῶν πυλῶν, ἐπεῦχεν ἐς τὴν Κόρινθον παρελθεῖν, ὑποκαθῆσθαι τινα ἐντὸς τοῦ τείχους ὑποπτεύων ἐνέδραν· τρίτη δὲ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν μάχην
8 ἥρει τε κατὰ κράτος καὶ ἔκαιε Κόρινθον. τῶν δὲ ἐγκαταληφθέντων τὸ μὲν πολὺ οἱ Ῥωμαῖοι φονεύουσι, γυναικας δὲ καὶ παῖδας ἀπέδοτο Μόμμιος· ἀπέδοτο δὲ καὶ οἰκέτας, ὅσοι τῶν ἐς ἐλευθερίαν ἀφεθέντων καὶ μαχεσαμένων μετὰ Ἀχαιῶν μὴ εὐθὺς ὑπὸ τοῦ πολέμου τὸ ἔργον ἐτεθνήκεσαν. ἀναθημάτων δὲ καὶ τοῦ ἄλλου κόσμου τὰ μὲν μάλιστά ἀνήκοντα ἐς θαῦμα ἀνήγετο, τὰ δὲ ἐκείνοις οὐχ ὁμοίου λόγου Φιλοποίμενι ὁ Μόμμιος τῷ παρὰ Ἀττάλου στρατηγῷ δίδωσι· καὶ ἦν Περγαμηνοῖς καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι
9 λάφυρα Κορίνθια. πόλεων δέ, ὅσαι Ῥωμαίων ἐναντία ἐπολέμησαν, τείχη μὲν ὁ Μόμμιος κατέλιε καὶ ὅπλα ἀφηρεῖτο πρὶν ἢ καὶ συμβούλους ἀποσταλῆναι παρὰ Ῥωμαίων· ὡς δὲ ἀφίκοντο οἱ σὺν αὐτῷ Βουλευσόμενοι, ἐνταῦθα δημοκρατίας μὲν κατέπαυε, καθίστα δὲ ἀπὸ τιμημάτων τὰς ἀρχάς· καὶ φόρος τε ἐτάχθη τῇ Ἑλλάδι καὶ οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες ἐκωλύοντο ἐν τῇ ὑπερορίᾳ κτᾶσθαι· συνέδριά τε κατὰ ἔθνος τὰ ἐκάστων,
10 Ἀχαιῶν καὶ τὸ ἐν Φωκεῦσιν ἢ Βοιωτοῖς ἢ ἐτέρωθί που τῆς Ἑλλάδος, κατελέλυτο ὁμοίως πάντα. ἔτεσι δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον ἐτράποντο ἐς ἔλεον Ῥωμαῖοι τῆς Ἑλλάδος, καὶ συνέδριά τε κατὰ ἔθνος ἀποδιδόσιν ἐκάστοις τὰ ἀρχαῖα καὶ τὸ ἐν τῇ ὑπερορίᾳ κτᾶσθαι, ἀφῆκαν δὲ καὶ ὅσοις ἐπεβεβλήκει Μόμμιος ζημίαν· Βοιωτούς τε γὰρ Ἡρακλεώταis καὶ Εὐβοεῦσι τάλαντα ἐκατὸν καὶ Ἀχαιοὺς Λακεδαιμονίοις διακόσια ἐκέλευσεν ἐκτίσαι. τούτων μὲν δὴ ἀφεσιν παρὰ Ῥωμαίων εύροντο Ἑλληνες, ἥργεμῶν δὲ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἀπεστέλλετο· καλοῦσι δὲ οὐχ Ἑλλάδος, ἀλλὰ Ἀχαιᾶς ἥγεμόνα οἱ Ῥωμαῖοι, διότι ἐχειρώσαντο Ἑλληνας δι'¹ Ἀχαιῶν τότε τοῦ Ἑλληνικοῦ προεστηκότων. ὁ δὲ πόλεμος ἐσχεν οὗτος τέλος Ἀντιθέου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος, ὀλυμπιάδι δὲ ἐξηκοστῇ πρὸς ταῖς ἐκατόν, ἦν ἐνίκα Διόδωρος Σικυώνιος.

XVII. Ἐς ἄπαν δὲ ἀσθενείας τότε μάλιστα κατῆλθεν ἢ Ἑλλάς,

9. Μετά τον θάνατο του Αππάλου III: απόδοση πολιτείας σε ομάδες «παροικούντων» στην Πέργαμο (133)

OGIS 338

Για τη μετάφραση βλ. Sherk, ap.39, Burstein, ap. 91, Austin, ap.211.

338 Pars superior stelae lapidis albi, fracta in duas particulas inter se contingentes, inventa Pergami in theatro. Ed. M. Fränkel Alterthümer von Pergamon VIII, 1 p. 171 n. 249. Cf. Addenda 2 p. 510 (Ch. Michel Recueil d'inscr. Gr. p. 385 n. 518). Cf. quae disputaverunt G. Kaibel Deutsche Litteraturzeitung 1894 p. 1705. U. Wilcken ap. Pauly-Wissowa Realencyklopädie II p. 963. A. Wilhelm Arch.-epigr. Mitth. aus Oesterreich XX 1897 p. 57. H. von Prott et W. Kolbe Mitth. des arch. Inst. in Athen XXVII (1902) p. 106 sqq.

'Επὶ ιερέως¹ Μενεστρά[του τ]οῦ Ἀπολλοδώρου, | μηνὸς Εὔμενείου²
ἐννε[ακαιδε]χάτηι· ἔδοξεν τῷ | δῆμῳ, γνώμῃ στρατηγῶν· ἐπεὶ
βασιλεὺς Ἀτταλος | Φιλομήτωρ καὶ Εὐεργέτης³ μεθιστάμενος
ὅτι ἀνθρώπων⁴ ἀπολέλοιπεν⁵ τὴ[μ] πατρῷδα δημῶν ἐλευθέραν⁶, |

προσορίσας αὐτῇ καὶ πολε[ιτικῇ]⁷ χώραν ὃν ἔχριν[εν⁸,] |
δεῖ δὲ ἐπικυρωθῆναι τὴν διαθή[χην] ὑπὸ Ρωμαίων, [ἀναγ-
καῖ]όν⁹ τέ ἐστιν ἐνεκα τῆς κοινῆς ἀσφαλείας καὶ τ[ὰ διπο-
τετα]γμένα¹⁰ γένη μετέχειν τῆς πολιτεΐας διὰ τὸ ἄπα[σαν
10 εὖ]νοιαμ προσενηγέχθαι πρὸς τὸν δῆμο[ν]. ἀγαθῆ[ι τύχη],
δεδό]χθαι τῷ δῆμῳ, δεδόσθαι πολιτείαν [τοῖς διπο[γεγραμμέ]ς]-
νοις· τοῖς ἀναφερομένοις ἐν ταῖς τῶ[ν] παρο[ίκων¹¹ ἀπο]γραφαῖς

καὶ τῶν στρατιωτῶν τοῖς κα[το]ικοῦσιν [τὴμ ποδ]λιγ καὶ τὴ¹⁵
χώραν¹², δμοίως δὲ καὶ Μακεδό[σι]ν¹³ καὶ Μυ[σοῖς¹⁴] || καὶ
τοῖς ἀναφερομένοις ἐν τῷ φρουρίῳ καὶ [τῇ πόλει τῇ] | ἀρ-
χαῖαι¹⁵ κατοίκοις καὶ Μασδυηνοῖς¹⁶ κα[το]ικοῦσιν¹⁷ | καὶ παρ-

φυλακίταις καὶ τοῖς ἄλλοις ἐ[πικού]ροις¹⁸ τοῖς κατοικοῦσιν ἢ
ἐνεκτημένοις ἐν τῇ πόλει] | ἢ τῇ χώρᾳ, δμοίως δὲ καὶ γυ-
ναικαῖς¹⁹ καὶ παισ[ιν]. || εἰς δὲ τοὺς παροίκους μετατεθῆναι²⁰
τοὺς ἐκ [τῶν] | ἐξελευθέρων καὶ βασιλικούς²¹ τούς τε ἐντί-
λικα[ς]²² | καὶ τοὺς νεωτέρους, κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τὰς
γυναικαῖς πλὴν τῶν ἡγορασμένων²³ ἐπὶ τοῦ Φιλαδέλφου²⁴ | καὶ
25 Φιλομήτορος²⁵ βασιλέων καὶ τῶν ἀνειλημμένων²⁶ || ἐκ τῶν
οδοιῶν τῶν γεγενημένων βασιλικῶν²⁷, κατὰ τα[δ]ιτὰ δὲ καὶ τοὺς

δημοσίους. δσοι δ[ε] τῶν κατοικούντων ἢ δσαι ἐγλεοίπασιν ὑπὸ²⁸
τὸν καιρὸν τῆς (τελευτῆς)²⁹ τοῦ βασιλέως | ἢ ἐγλίπασιν τὴμ
πόλειν ἢ τῇ χώρᾳ, εἴναι αὐτοὺς κα[το]ικοῦσιν | αὐτάς ἀτίμους τε καὶ
30 τὰ ἐκατέρων ὑπάρχοντα τῆς || πόλεως³¹. | τετράδι ἀπιόντος |
[ἔδ]οξεν τῷ δῆμῳ, γνώμῃ στρατηγῶν· ἐπεὶ [ἐν τῷ γενομένῳ]
ψηφίσματι περ[ι] τοῦ δοθῆναι πολιτεΐαν τοῖς | ἀναφερομένοις
35 ἐν ταῖς τῶ[ν] παρο[ίκων] ἀπογραφαῖς [καὶ || τοῖς λοιποῖς γένεσιν
τοῖς δηλουμένοις ἐν τῷ ψηφ[ι]σματί τοῦ περὶ τοῦ μετατεθῆναι
εἰς τοὺς] παροίκους τοὺς [ἐκ | τῶν ἐξελευθέρων καὶ βασιλικούς
καὶ [δημοσίους | -----]

10. Η εξέγερση του Αριστόνικου (133-129)

Στράβων, 14.1.38

Για τη μετάφραση βλ. Austin, ap.212

38. Μετὰ δὲ Σμύρναν αἱ Λεῦκαι πολίχνιον, δὲ ἀπέστησεν Ἀριστόνικος μετὰ τὴν Ἀττάλου τοῦ Φιλομήτορος τελευτὴν, δοκῶν τοῦ γένους εἶναι τὸν τῶν βασιλέων καὶ διανοούμενος εἰς ἑαυτὸν ποιεῖσθαι τὴν ἀρχὴν ἐντεῦθεν μὲν οὖν ἐξέπεσεν, ἡττηθεὶς ναυμαχίᾳ περὶ τὴν Κυμαίαν ὑπὸ Ἐφεσίων, εἰς δὲ τὴν μεσόγαιαν ἀνιὸν ἥθροισε διὰ ταχέων πλῆθος ἀπόρων τε ἀνθρώπων καὶ δούλων ἐπ' ἐλευθερίᾳ κατακεκλημένων, οὓς Ἡλιοπολίτας ἐκάλεσε. πρῶτον μὲν οὖν παρεισέπεσεν εἰς Θυάτειρα, εἴτ' Ἀπολλωνίδα ἔσχεν, εἴτ' ἄλλων ἐφίετο φρουρίων οὐ πολὺν δὲ διεγένετο χρόνον, ἀλλ' εὐθὺς αἱ τε πόλεις ἐπεμψαν πλῆθος, καὶ Νικομήδης ὁ Βιθυνὸς ἐπεκούρησε καὶ οἱ τῶν Καππαδόκων βασιλεῖς. ἐπειτα πρέσβεις Ρωμαίων πέντε ἥκουν, καὶ μετὰ ταῦτα

στρατιὰ¹ καὶ ὑπατος Πόπλιος Κράσσος, καὶ μετὰ ταῦτα Μάρκος Περπέρνας, δος καὶ κατέλυσε τὸν πόλεμον, ζωγρίᾳ λαβὼν τὸν Ἀριστόνικον καὶ ἀναπέμψας εἰς Ρώμην. ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ κατέστρεψε τὸν βίον, Περπέρναν δὲ νόσος διέφθειρε, Κράσσος δὲ περὶ Λεύκας, ἐπιθεμένων τινῶν, ἐπεσεν ἐν μάχῃ. Μάνιος δὲ Ἀκύλλιος, ἐπελθὼν ὑπατος μετὰ δέκα πρεσβευτῶν, διέταξε τὴν ἐπαρχίαν εἰς τὸ νῦν ἔτι συμμένον 647 τῆς πολιτείας σχῆμα. μετὰ δὲ Λεύκας Φώκαια ἐν κόλπῳ περὶ δὲ ταύτης εἰρήκαμεν ἐν τῷ περὶ Μασσαλίας λόγῳ. εἰθ' οἱ ὅροι τῶν Ιώνων καὶ τῶν Αἰολέων· εἰρηται δὲ καὶ περὶ τούτων. ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ τῆς Ιωνικῆς παραλίας λοιπά ἔστι τὰ περὶ τὴν ὄδὸν τὴν ἐξ Ἐφέσου μέχρι Ἀντιοχείας καὶ τοῦ Μαιάνδρου. ἔστι δὲ καὶ τὰ χωρία ταῦτα Λυδοῖς καὶ Καρσὶν ἐπίμικτα καὶ τοῖς Ἑλλησι.

11. Πέργαμος: «φιλία και συμμαχία» με τη Ρώμη (129)

Syll³ 694

Για τη μετάφραση βλ. Sherk, ap.44.

△694. Elaitarum(?) seu Pergamenorum decretum de foedere Romano, a. 129. Olim prope Elaeam (not. 2); nunc Pergami in Museo. Ed. Fabricius Ath. Mitt. XXXVIII 1913, 37. 96 (Hepding). Cf. Wilhelm Jahresh. XVII 1914, 18.

[Ht]

I ...ος θεω[...|... τ]ούτου δὲ τη[...]ου 1.
II 5. [εδόξεν την] βουλῆι καὶ [τ]ῶι δή[μωι] 2, | ... Νικ]άνορος, | ... Διον[ο]υ-
10 οίου, | ... Ἀρ]χίο[υ, | ... Με]νάνδρου, | [Π]ολύστρ[ατος Μ]ένωνος | στρα-
τη[γο]ι εἰ]παν· | [ἐπει δῆ]μος ἡμῶν [φυλάσσων ἀπ' ἀρχῆ]ς τὴν |
πρὸς Ἀ]ρμαίους εῦν[οιαν κ]αὶ φιλίαν π[ολλὰς] καὶ ἄλλας ἐν τοῖς
[ἀναγκα]ιο[τά]τοις κ[αιροῖς] | τῆς προαιρέσεως [ἀποδε]ξεις πεπό[ηται], |
15 δυμοίως δὲ καὶ ἐν τ[ῶι πολέ]μωι τῶι πρ[ό]ς | Ἀρ]ιστόνικον 3 τῆ[ν πᾶσαν]

εἰσφερό[μενος] | σ]πουδήν μεγάλο[υς] ὑπέ]στη κινδύ[νους] | καὶ κατὰ γῆν
καὶ κ[ατὰ] θ[ε]άλασσαν⁴, [ἔ]ι πιγνοὸς δ δῆμος [δ Ἀ]ρμαίων τὴν
20 π[ροαιρέ]σιν τοῦ ἡμετέρου [δῆμου] καὶ ἀποδεξ[άμενος] | τὴν εῦνοιαν
προσ[δέδεκ]ται τὸν δῆμον] | ἡμῶν πρός τε τὴν φ[ιλίαν] καὶ συμμα-
χίαν], | ἀνακειμένο[υ] δὲ ἐν Ἀ]ρμην] ἐν τῶι ιερῷ[ι τοῦ] | Διός τοῦ .
25 Καπετωλ[ίου π]νακος [χ]αλκοῦ καὶ] | ἐν αὐτῷ κατατεταγμένων] τοῦ
[τε γε]γονότος | [δ]όγματος [δ]ύπλη τῆς [συγκλήτου] περὶ τῆς συμμα[χία]ς,
δυμοίως δὲ καὶ τῆ[ς συνθήκη]ς, καθήκει καὶ | [πα]ρ' ἡμ[ί]ν ἀναγραφῆναι
30 αὐτὰ εἰς πίνακας | [χ]αλκοῦς δύο καὶ τε[θῆναι] ἐν τε τῶι ιερῷ | [τ]ῆς
Δήμητρος⁵ καὶ ἐν τῶι β]ουλευτηρίωι | [πα]ρὰ τὸ ἄγαλμα τῆς [Δημο-
κ]ρατίας⁶, δεδόχθαι | [τῆ]ι βουλῆι καὶ τῶι δήμωι], τοὺς ἔξεταστάς |
[δι'] ὥν καθήκει ἔγδο[σιν πο]ήσασθαι τῆς τε | [τῶι π]νάκων κατα-
35 σκε[υῆς κ]αὶ τῆς ἐν αὐτοῖς | [ἀναγ]ραφῆς, δυμοίως [δὲ καὶ] στηλῶν μαρ-
μαρί[νων δ]ύο, εἰς ἄς, δταν [οἱ π]νακες συντελεσθῶ[σιν, ἐ]γαρμο-
σθῆναι [αὐτού]ς. ἀναγραφῆναι δὲ | [ἐν ταῖς] στήλαις διε[ξοδικ]ῶς⁷ τὸ
40 ἀντίγραφον | [τοῦδε] τοῦ ψηφίσματ[ος, δταν τε] ἡ ἀγάθεστις | [αὐτῶ]ν
ἐπιτελῆται, | [τὸν σ]εφανηφόρον καὶ | [τοὺς ή]ερεῖς καὶ τὰς ή[ερείας] καὶ
τοὺς ἄρχοντας | [δ]ύπερ τῶν πολιτῶν, [ἀνοίκα]τας τοὺς ναοὺς | [τῶν
θ]εῶν ἐπιθυμητῶν τὸν λι]βανωτόν⁸, ε[δ]χομέ[νους]. , ἐπ' ἄγαθῆι τύχη[γι.
45 καὶ σω]τηρίαι τοῦ τε | [δ]ημε]τέρου δῆμου καὶ τῶν Ἀ]ρμαίων καὶ τοῦ
κοι[γοῦ] τῶν περὶ τὸν Καθ[ηγεμο]γα Δίνυσον τε[χ]νη[τῶν] θ μεῖναι
ἡμῖν εἰς ἅπ[αντα τ]ὸν [χ]αρδὸν τὴν πρὸς | [Ἀ]ρμαίους φιλίαν καὶ συμ-
50 μ]αχίαν⁴. παραστα[θῆ]ναι δὲ καὶ θυσίαν ω[ς καλ]λο[ις] θεοῖς πάσι καὶ
μητρὶ καὶ τῇ Κόρη[ι]¹⁰ ταῖς π]ροκαθημέναις | [θε]αῖς τῆς πόλεως
ἡμ[ῶν, δυ]μοίως δὲ καὶ τῇ | [Ἀ]ρμην] καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς πάσι καὶ
πάσαις, | εἰν]αι δὲ καὶ τῇ ἡμέ[ραν ή]ερ]άν καὶ ἀνεθῆναι | [τού]ς τε πα-
55 δας τῶν μ[αθημάτ]ων καὶ τῇ οἰκε[τε]λαν τῶν ἔργων¹¹. ἐπι[τελεσθ]ῆναι
δὲ ἀπὸ τῆς | [θυ]ζίας διαδρομήν τοῖς τε πα]ισὶν καὶ τοῖς νέοις, | [τῇ]
ἐπιμέλειαν ποιη[σαμένων] τοῦ τε παιδονόμου | [κα]ὶ τοῦ γυμνασιάρ[χ]ο[υ].
τὸ δὲ ἐ]σόμενον ἀνά[λ]ωμα | [εῖ]ς τε τὴν κατασκευὴν τῶν π]νάκων
60 καὶ τέλλα | [πρ]οέσθαι Εδεκλῆν καὶ Δ[ιονύσι]ον τοὺς ταμίας | [ἀ]φ' | δὲ
[χ]ειρίζουσιν προ[σδῶν].

**12. Η πόλη της Λητής στην Ρωμαϊκή επαρχία Μακεδονίας τιμά
τον *quaestor* («ταμίαν») M. Annius.**

Syll³ 700

Για τη μετάφραση βλ. Sherk, αρ.48

700. Letaei M. Annium quaestorem laudant, a. 117. Letae (Aivati) in Macedonia; nunc Constantinopoli in Museo. Edd. Duchesne Rev. arch. XXIX 1875, 6; Miller ibid. 176 (Duchesne et Bayet, Arch. miss. III, III 1876, 276, 27; Syll.² 318; Demitsas Μακεδονία I 1896, 675). Cf. Perdrizet Rev. ét. anc. II 1900, 264; Wilhelm Goett. GA 1903, 795; Polak Mnemos. 1887, 277; Gaebler Z. Numism. XXIII 1902, 165; Klaffenbach Herm. LI 475; cf. Pw. n. 704 44.

[H̄]

έτους θ' καὶ κ' 1, Πανήμου κ'.

Ληταίων² οἱ πολιτάρχαι³ προβουλευταμένων τῶν βουλευτῶν⁴

εἶπαν⁵ ἐπει Μάρκος Ἀννιος Ποιπλίου υἱός, ὀνήρ καλὸς καὶ ἀγαθός,
5 ἀποσταλεῖς ταμίας ὑπὸ τοῦ δῆμου τοῦ Ῥωμαίων ἐπὶ τὰ κατὰ Μακεδονίαν πράγματα, καὶ τὸν ἀνώτερον μὲν χρόνον πάντα διατετέλεκεν | τὴν
ἀρχὴν⁶ προστάμενος τῶν τε κατὰ κοινὸν πᾶσιν Μακεδόσιν συνφερόντων, πλείστην δὲ πρόνοιαν ποιούμενος τῶν | διαφερόντων κατ' ιδίαν
10 τῇ ήμετέραι πόλει, σπουδῆς καὶ φιλοτιμίας οὐδὲν ἐνλείπων· ἐν δὲ
τῷ παρόντι καιρῷ καὶ τοῦ τῶν Γαλατῶν ἔθνους⁷ συναχθέντος καὶ
ἐπιστρατεύσαντος εἰς τοὺς κατὰ Ἀργος⁷ τόπους στρατοπέδῳ μεζονι,
ἔφ' οδς καὶ ἐκπορευθέντος⁸ Σέξτου Πομπήιου τοῦ στρατηγοῦ⁸ καὶ
παραταξαμένου μετὰ | [τ]ῶν ιδίων στρατιωτῶν, δην καὶ συνθάντος ἐν
15 τῇ μάχῃ τελευτῆσαι, | θλιβομένων γε διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην τῶν
στρατιωτῶν, ἐπεξελθόντων Μάρκος δ ταμίας ἔχων τοὺς ὑφ' ἔαυτὸν
τεταγμένους ἐτρέψ[ψ]ατο τοὺς ὑπεναντίους καὶ τοῦ τε πτώματος⁹

ἐκράτησεν καὶ πο[λ]λοὺς αὐτῶν ἀπέκτεινεν, ἐκυρίευσεν δὲ καὶ ἵππων
καὶ δπλων πλε[ι]όνων, τῶν τε ἐν τοῖς προκειμένοις τόποις φρουρῶν
20 προνοηθεῖς τῆς | σωτηρίας μετεπέμψατο εἰς τὴν παρενθολήν¹⁰, μετ'
οὐ πολλὰς δὲ | ἡμέρας ἐπισυναχθέντων τῶν Γαλατῶν ἵπποιν ἔτι
πλειόνων καὶ | συνεπελθόντος μετ' αὐτῶν Τίπα τοῦ τῶν Μαιδῶν¹¹
δυνάστου μετ' ὅχλου | πλείονος, ἔστεξεν¹² τὴν ἐπιφερομένην τῶν
βαρβάρων δρμὴν καὶ ἐτέ[[ρ]]ους¹³ μὲν στρατιώτας ἐπὶ συμμαχίαν παρὰ
25 τῶν Μακεδόνων οὐ κέρκυρε | μεταπέμψασθαι διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι
θλιβεῖν τὰς πόλεις τοῖς δύφωνίοις¹⁴, | προελόμενος δὲ μένειν τοὺς
ὅχλους ἐπὶ τῶν ἔργων, ἐκπορεύθεις μεθ' ὧν εἶχεν ἐν τῇ παρεμ-
βολῇ στρατιωτῶν καὶ οὐδένα κίνδυνον οὐδὲ κα[κο] παθίαν ὑποστει-
λάμενος παρετάξατο καὶ ἐνίκησεν τοὺς πολεμίους μάχῃ μετὰ τῆς
τῶν θεῶν προνοίας, καὶ πολλοὺς μὲν αὐτῶν ἐν χειρῶν νομαῖς¹⁵ |
30 ἀπέκτεινεν, οδς δὲ ζωγρίαι¹⁶ συνέλαβεν, ἵππῳ¹⁷ τε καὶ δπλων
πολλῶν ἐκυρίευσεν, καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου τρόπου διακατασχὼν τὰ
πράγματα εὑψύχως | [π]επείραται τοῖς διαδεξαμένοις τὴν ἐπαρχείαν¹⁸
ἀκαταφθόρους πάντας¹⁹ τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ διατηρήσας ἐν εἰρήνῃ τε
καὶ ἐν τῇ καλλίστῃ παραδοῦνται δόντας καταστάσει, πράσσων ταῦτα
35 ἀξίως μὲν τῆς πατρίδος καὶ τῶν²⁰ | προγόνων, ἀξίως δὲ καὶ τῆς ιδίας
δόξης τε καὶ ἀγδρείας, ἔτι δὲ καὶ τῆς ἐγγειρισμένης αὐτῷ πί-
στεως· διὸ δεδόχθαι Ληταίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δέκτῃ μωι, ἐπαινέσαι

τε Μάρκον Ἀννιον Ποπλίου ταμίαν Ρωμαίων καὶ στεφα|νῶσαι αὐτὸν
χάριν τῶν πεπραγμένων θαλλοῦ στεφάνωι καὶ τίθεσθαι αὐτῷ | ἀγῶνα
ἴππικόν καθ' ἑτος ἐν τῷ Δαισίωι μηνὶ δταν καὶ τοῖς ἄλλοις εὐερ-
40 γέσταις οἱ ἀγῶνες ἐπιτελῶνται. ἐλέσθαι δὲ καὶ πρεσβευτάς, οἵτινες
πορευ|θέντες πρὸς αὐτὸν καὶ δοπασάμενοι παρὰ τῆς πόλεως καὶ συν-
χαρέντες | ἐπὶ τῷ ὑγιαίνειν αὐτόν τε καὶ τὸ στρατόπεδον τὸ τε ψή-
φισμα ἀποδώσουσιν καὶ παρακαλέσουσιν ἀποδεξάμενον μετ' εὐνοίας
τὴν τοῦ δήμου προσάρτεσιν νῦν τε καὶ εἰς τὸν μετά τοῦτα χρόνον
45 ἀγαθοῦ τίνος ἀεὶ παραίτιον | γίνεσθαι τῇ πόλει ἡμῖν. [ἀναγραφῆναι
δὲ τὸ ψήφισμα καὶ τὸν στέφανον εἰς | στήλην λιθίνην], ἣν καὶ τεθῆναι
τῆς ἀγορᾶς ἐν τῷ ἐπιφαγεστάτῳ τόπῳ, [προσ]νόηθεντων τῆς τε ἀνα-
γραφῆς τοῦ φηφίσματος καὶ τῆς ἀναθέσεως τῆς στήλης τῶν τε
πολιταρχῶν καὶ τοῦ τῆς πόλεως ταμίου, ἐπεχειροτονήθη | ἑτούς δὲ καὶ
50 κ', Πανήμου κ', καὶ εἰρέθησαν πρεσβευταὶ τῶν βουλευτῶν | Ἄδαιος
Ἄδαιος, Λύσων Φιλάτου, Ἀμύντας Διέους 10.

13. Επιστολή ανθυπάτου Q.Fabius Maximus στην πόλη της Δύμης (115)

Syll³ 684

Για τη μετάφραση βλ. Sherk, ap.50, Bagnall-Derow, ap.52 (πρβλ. για σχόλια RDGE 43).

684. Q. Fabii Maximi ad Dymaeos epistula, c.a. 139?
*Dymis, nunc Cantabrigiae. Edd. * Boeckh CIG 1543 (Viereck Serm. gr. 3 IV; Hicks 202; Syll. 2 316); Beasley Class. Rev. XIV 1900, 162. Cf. Colin Rome et Grèce 654; Holleaux Herm. XLIX 1914, 583⁴. [H̄]*
 ἐπὶ θεοκόλου Λέωνος¹, γραμματέος τοῦ συνέδριου² Στρατοκλέος. |
Κύριος Φάβιος Κοίνου Μάξιμος³, ἀνθύπατος Ρωμαίων, Δυμαίων

5 τοῖς ἄρχουσι καὶ συνέδροις καὶ τῇ πόλει χαίρειν· τῶν περὶ | Κυλλά-
 νιον⁴ συνέδρων ἐμφανισάντων μοι περὶ τῶν συντελεῖσθέντων παρ' ὅμιν
 ἀδικημάτων, λέγω δὲ ὑπὲρ τῆς ἐμπρήσεως καὶ φθορᾶς τῶν ἀρ-
 χ(εί)ων⁵ καὶ τῶν δημοσίων γραμμάτων, ὃν ἐγείγνει ἀρχηγὸς τῆς
 δλῆς συγχύσεως Σῶσος Ταυρομένεος δ | καὶ τοὺς νόμους γράψας ὑπε-
 10 ναντίους τῇ ἀποδοθείσῃ τοῖς | [Α]χαιοῖς ὑπὸ Ρωμαίων πολιτ[εία]:⁶
 περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος διέ[λ]θ[ο]μεν οὐν Πάτραις μετὰ τοῦ πα[ρ]όν-
 [το]: συμβουλίου⁷ ἐπει οὖν οἱ διαπτ[ε]ραι[ξά]μενοι ταῦτα ἐφαίνοντό μοι
 τῆς χειρίστης κα[τασ]τάσεως | [κα]ταραχῆς κα[τασ]κευῆν]⁹ ποιούμενοι
 τοῖς "Ελλησι πᾶσιν" οὐδ[η] γάρ⁸ τῆς πρ[ό]ς ἀλλήλου[ς] ἀσυγαλ-
 15 λ[α]κ[ε]ίας¹⁰ καὶ χρε[ωκοπίας]¹¹ οἰκεία¹²], ἀλλὰ καὶ [τ]ῆς ἀποδεδομέ-
 νης κατὰ [κ]οινὸν τοῖς "Ελλ[ησιν ἐ]λευθερίας ἀλλότρια καὶ τῆ[ς] ήμε-
 τέ[ρ]ας προαιρέσεως, ἐγ[ώ, πα]ρασχομένων τῶν κατηγόρων ἀληθινὰς
 ἀποδεῖξεις, Σῶ[σον μέν, τὸν γεγονότα ἀρχηγὸν [τ]ῶν πραχθέντων καὶ
 20 νομογραφήσαντα ἐπὶ καταλόσει τῆς ἀποδοθείσης πολιτεί[α]ς, κρίνας
 ἔνοχον εἶναι θανάτῳ παρεχώρισα¹³, δομοίων δὲ καὶ | [Φορ]μίσκον¹⁴
 "Ἐχεσθένεος τῶν δαμιοργῶν¹⁵ τὸν συμπράξαντα | [τοῖς] ἐμπρήσασι τὰ
 ἀρχεῖα καὶ τὰ δημοσία γράμματα, ἐπει καὶ | [αὐτὸς] ὀμολόγησεν.
 Τιμόθεον δὲ Νικίᾳ τῷ μετὰ τοῦ Σώσου | [γεγονόδ]τα νομογράφον, ἐπει
 25 ἔλασσον ἐφαίνετο ἡδικηκώς, ἐ[κέλευσα] προάγειν εἰς Ρώμην, δρκίσας
 ἐφ' [ῶ]ι τῇ νομηγνίαι τοῦ ἐν[άτου μηνὸς]¹⁶ ἔστα[ι] ἐκεῖ, καὶ ἐμφα-
 νίσας τ[ῶι ἐπ]ὶ τῶν ξένων στρατη|[γῶι¹⁷, δπω]ς ἀν [μὴ π]ρότερον
 ἐπά[ν]εισισ[ιν εἰ]ς οἴκον, ἐδ[ν μ]η αὐτοῦ

14. Μιθριδάτης

Μέμνων, *FGrHist 434 F22.1-10*

Για τη μετάφραση βλ. Sersh, αρ.56

(22) Μετὰ ταῦτα δὲ ὁ πρὸς Ἀρμαῖούς βαρὺς Μιθριδάτης τῷ Πόντῳ βα- (30)
σιεῖ συνέστη πόλεμος, φαινομένην λαβὼν αἰτίαν τὴν τῆς Καππαδοκίας κα-
τάληψιν. ταύτης γάρ δι' ἀπάτης καὶ ὅρκων συμβατηρίων τὸν ἀδελφιδοῦν
Ἀράθην συλλαβὼν δὲ Μιθριδάτης, αὐτοχειρίαι ἀποσφάξας, ἐκράτησε· παῖς c. 100.
20 δὲ ὁ Ἀράθης ἐκ τῆς ἀδελφῆς τοῦ Μιθριδάτου Ἀριαράθῳ γεγένητο. (2)
φονικώτατος δ' ἐκ παιδὸς δὲ Μιθριδάτης ἦν· τὴν γάρ ἀρχὴν τρισκαιδεκαέτης
παραλαβὼν, μετ' οὐ πολὺ τὴν μητέρα, κοινωνὸν αὐτῶν παρὰ τοῦ πατρὸς τῆς
βασιλείας καταλειφθεῖσαν, δεσμωτηρίαι κατασχὼν βίᾳ καὶ χρόνῳ ἔξανάλωσε·
καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀπέκτεινε. (3) κατεστρέψατο δὲ πολέμῳ καὶ τοὺς περὶ τὸν
25 Φᾶσιν βασιλεῖς ἔως τῶν κλιμάτων τῶν ὑπὲρ τὸν Καύκασον, καὶ τὴν ἀρχὴν
ηὔξησε, καὶ ἐπὶ μέγα ἀλαζονείας ἔξωγκωτο. (4) δοῦ ἀ μᾶλλον Ἀρμαῖοι τὴν
αὐτοῦ διάκονιαν ὑποπτον ποιούμενοι, τοῖς Σκυθῶν βασιλεῦσιν ἐψήφισαντο τὰς
πατρώιας αὐτὸν ἀρχὰς ἀποκαταστῆναι. δὲ μετρίως μὲν τοῖς προστατομένοις
ὑπήκουε, συμμάχους δὲ Πάρθους καὶ Μῆδους καὶ Τιγράνην Ἀρμένιον καὶ
30 τοὺς Φρυγῶν βασιλεῖς καὶ τὸν Ἰβηρα προστητιρίζετο. (5) προσετίθει δὲ καὶ
ἔτερας τοῦ πολέμου αἰτίας· τῆς γάρ ἐν τῇ Ἀρμη συγκλήτου Νικομήδην τὸν
ἐκ Νικομήδους καὶ Νύσης βασιλέα Βιθυνίας καθιστώσης, Μιθριδάτης <Σω- 90/89-
κράτην> τὸν Χρηστὸν ἐπικληθέντα Νικομήδει ἀντεκαθίστη. ἐπεκράτει δ' ὅμως
ἡ Ἀρμαῖων κρίσις καὶ ἀκοντος Μιθριδάτου. (6) ὕστερον δὲ Σύλλα καὶ Μαρίου (31)

περὶ τὴν Ἀρμαϊκὴν πολιτείαν ἀναρριπισάντων τὴν σάριον, τέσσαρας μυριά-
δας πεζῶν καὶ μαρίους ἵππεας Ἀρχελάων τῷ στρατηγῷ παραδοὺς δὲ Μιθριδά-
της κατὰ Βιθυνῶν ἐκέλευσε στρατεύειν· καὶ κρατεῖ τῆς μάχης συμβαλὼν
Ἀρχέλαος, φεύγει δὲ καὶ Νικομήδης μετ' ὀλίγων. ταῦτο μαθὼν Μιθριδάτης,
5 παραγεγονότος αὐτῶν καὶ τοῦ συμμαχικοῦ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πρὸς τὴν Ἀμασίαι
πεδίου διὰ τῆς Παφλαγονίας ἥιει, πεντεκαίδεκα μυριάδας στρατὸν ἐπαγόμενος.
(7) Μάνιος δέ, τῶν ἀμφὶ Νικομήδην συστρατευομένων αὐτῶν μόνηι τῇ τοῦ
Μιθριδάτου φύμηι διασκεδασθέντων, μετὰ Ἀρμαῖων ὀλίγων ἀντιπαρατάσσεται
Μηνοφάνει (?) τῷ Μιθριδάτου στρατηγῷ, καὶ τραπεῖς φεύγει, πᾶσαν τὴν
τοῦ δύναμιν ἀποβαλὼν. (8) ἐμβαλὼν δὲ σὺν ἀδείαι Μιθριδάτης εἰς τὴν Βιθυνίαν,
τὰς τε πόλεις καὶ τὴν χώραν ἀμαχή κατέσχε· καὶ τῶν ἄλλων δὲ πόλεων τῶν
κατὰ τὴν Ἀσίαν οἱ μὲν ἡλίσκοντο, οἱ δὲ προσεχώρουν τῷ βασιλεῖ, καὶ μετα-
βολὴ τῶν ὅλων ἀθρόα καθίστατο, Ῥοδίων μόνον τὴν πρὸς Ἀρμαῖούς στερ-
γόντων φιλίαν. δι' ἣν κατ' αὐτῶν Μιθριδάτης καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θά-
15 λατταν ἔκινε τὸν πόλεμον, εἰ καὶ τὸ πλέον Ῥόδιοι ἔσχον, ὡς καὶ αὐτὸν Μιθρι-
δάτην ναυμαχοῦντα ἐγγὺς τοῦ ὀλῶναι ἐλθεῖν. (9) μετὰ δὲ ταῦτα μαθὼν Mi- 88
θριδάτης ὡς οἱ κατὰ τὰς πόλεις σποράδες Ἀρμαῖοι τῶν παρ' αὐτοῦ δια-
νοούμενων ἐμποδὼν ἵστανται, γράφει πρὸς πάσας ὑπὸ μίᾳν ἡμέραν τοὺς
παρ' αὐταῖς Ἀρμαῖούς φονεύειν. καὶ πολλοὶ πεισθέντες τοσοῦτον φόνον
20 εἰργάσαντο, ὡς μυριάδας δόκτω ἐν μίᾳ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὸν διὰ ξίφους
ὅλεθρον ὑποστῆναι. (10) Ἐρετρίας δὲ καὶ Χαλκίδος καὶ ὅλης Εὐβοίας τοῖς (32)
τοῦ Μιθριδάτου προσθεμένων, καὶ ἄλλων πόλεων αὐτῶν προσχωρούντων, καὶ
μήν καὶ Λακεδαιμονίων ἡττηθέντων, Σύλλαν ἐκπέμπουσιν οἱ Ἀρμαῖοι, ἵκανή
αὐτῶν συνεκπέμψαντες στρατιάν. (11) ὁ δὲ παραγεγονὼς τῶν πόλεων τὰς 87/6

Α'Μιθριδατικός πόλεμος (88-85)

Κείμενα υπ.αρ.15-22

15. Σφαγή Ρωμαίων στην επαρχία Ασίας κατά διαταγή του Μιθριδάτη (88)

Αππιανός, Μιθριδατικά, 12. 23

Για τη μετάφραση βλ. την έκδοση του κειμένου στις εκδόσεις Loeb

23. Ἐφέσιοι τοὺς ἐς τὸ Αρτεμίσιον καταφυγόντας, συμπλεκομένους τοῖς ἀγάλμασιν, ἔξελκοντες ἔκτεινον. Περγαμηνοὶ τοὺς ἐς τὸ Ἀσκληπιεῖον συμφυγόντας, οὐκ ἀφισταμένους, ἐτόξευον τοῖς ξοάνοις συμπλεκομένους. Ἀδραμυττηνοὶ τοὺς ἐκνέοντας ἐσβαίνοντες ἐς τὴν θάλασσαν ἀνήρουν, καὶ τὰ βρέφη κατεπόντουν. Καύνιοι Ὄρδοις ὑποτελεῖς ἐπὶ τῷ Ἀντιόχου πολέμῳ

ΟΑΡ. γενόμενοι, καὶ ὑπὸ Ῥωμαίων ἀφεθέντες οὐ πρὸ πολλοῦ, τοὺς Ἰταλοὺς ἐς τὴν Βουλαίαν Ἐστίαν καταφυγόντας ἔλκοντες ἀπὸ τῆς Ἐστίας, τὰ βρέφη σφῶν πρώτα ἔκτεινον ἐν ὅψει τῶν μητέρων, αὐτὰς δὲ καὶ τοὺς ἄνδρας ἐπ’ ἔκείνοις. Τραλλιανοὶ δ’ αὐθένται τοῦ κακοῦ φυλαξάμενοι γενέσθαι, Παφλαγόνα Θεόφιλον, ἄγριον ἄνδρα, ἐς τὸ ἔργον ἐμισθώσαντο, καὶ ὁ Θεόφιλος αὐτοὺς συναγαγὼν ἐπὶ τὸν τῆς ὁμονοίας νεὼν ἥπτετο τοῦ φόνου, καὶ τινῶν τοῖς ἀγάλμασι συμπλεκομένων τὰς χεῖρας ἀπέκοπτεν. τοιαύταις μὲν τύχαις οἱ περὶ τὴν Ἀσίαν δύτες Ἰταλοὶ καὶ Ῥωμαῖοι συνεφέροντο, ἄνδρες τε ὁμοῦ καὶ βρέφη καὶ γυναικεῖς, καὶ ἔξελεύθεροι καὶ θεράποντες αὐτῶν, ὅσοι γένους Ἰταλικοῦ. φ καὶ μάλιστα δῆλον ἐγένετο τὴν Ἀσίαν οὐ φόβῳ Μιθριδάτου μᾶλλον ἢ μίσει Ῥωμαίων τοιάδε ἐς αὐτοὺς ἐργάσασθαι. ἀλλ’ οὗτοι μὲν δίκην ἔδοσαν διπλῆν, αὐτοῦ τε Μιθριδάτου μετ’ ὀλίγον ἀπίστως ἔξυβρίσαντος ἐς αὐτούς, καὶ ὑστερον Κορυνηλίῳ Σύλλᾳ· Μιθριδάτης δὲ ἐς μὲν Κῶ κατέπλευσε, Κῶν αὐτὸν ἀσμένως δεχομένων, καὶ τὸν Ἀλεξάνδρου παῖδα τοῦ Βασιλεύοντος Αἰγύπτου, σὺν χρήμασι πολλοῖς ὑπὸ τῆς μάμμης Κλεοπάτρας ἐν Κῷ καταλειμμένον, παραλαβὼν ἔτρεφε βασιλικῶς, ἐκ τε τῶν Κλεοπάτρας θησαυρῶν γάζαν πολλὴν καὶ τέχνην καὶ λίθους καὶ κόσμους γυναικείους καὶ χρήματα πολλὰ ἐς τὸν Ποντον ἐπεμψεν.

16. Τιμητική στήλη για τον Χαιρήμονα από τη Νύσα (88/87)

Syll³ 741 I, II, III, IV

Για τη μετάφραση βλ. Sherk, ap. 60, Bagnall-Derow, ap. 57.

741. Mithradates. Chaeremo, post a. 88. Lapis e Nysae parietinis in vicum Aktsche translatus; nunc Constantinopoli (?). Edd. Hiller von Gaertringen et Mommsen Ath. Mitt. XVI 1891, 95. 441 (Th. Reinach Mithradates vers. Goetz. 474, 23; Michel 50; Syll.² 328). Cf. Wilhelm Goett. GA 1898, 215; Kern Inscr. gr. tab. 40 et p. XV/VI. Ectypa revisimus.

[Hg]

I [δέ δῆ]μος [δέ Νυσαέων]¹ καὶ ἡ βου[λὴ ἐ[τίμησαν]] | X[αιρήμον]α Πυθοδώρου².

II Γάϊος Κάσιος³ Νυσαέων ἄρχοντος χαίρειν· | X[αιρήμων Πυθοδώρο]ου
5 οὐ[σί]ς, πολείτης ὑμέ[τερος], πρὸς ἐμὲ ἥλθ[ε]ν ἀπαμήδα⁴ ἡρώτησέν⁵
τε [δπως] | ἔξουσίαν οὐ[τῷ] φ[π]οιήσω⁶ ἐπὶ τοῦ συγβουλίου⁷ | τούτῳ
ἐγὼ τὴν ἔξουσίαν ἔδωκα οὐτως⁸, ἐπε[ἰ] τῷ | συνβουλίῳ φ[ωτισμό]οιλόγησεν
καταλογῆς⁹ τῆς [συν]κλήτου καὶ δήμου¹⁰ Φωμαίων ἐπὶ τοῦ στρα-

10 τοπέ[δου] | δώσειν δῶ[ρον ἀλεύρων μοδίους ἔξαισμυρίους· | ἐγὼ δέ]¹⁰
περὶ [τούτ]ου τοῦ πράγματος ἀπεκρίθη[ν κα]λῶς [αδ]ιτὸν πε[ποιη]κέναι
καὶ τάξει 11 ἐματόν¹² τε δ[ώσειν] | ἐργα[σία]ν¹³ δη[μως ἐ]πιγνῷ ταῦτα
ἥμεν χάριτα¹⁴ εἰν[αι· | ή]μεῖς δὲ καὶ ξαντα τῇ συνκλήτῳ καὶ τῷ
15 δήμῳ τῷ [¹⁵Φωμαίων διασαφήσομεν]¹⁵.

III βασιλεὺς Μιθραδάτης Λεωνίππω¹⁶ σατράπη¹⁷ | [ναο. χαιρήσειν·
ἐπει] X[αιρήμων Πυθοδώρου ἐκχρόστατα¹⁸ κα[ι] | πολεμιώτα[τα πρό]δες

20 τὰ ἡμέτερα πράγματα διαι[κείμε]νος ἀπ' ἀρχ[ῆς] τοῖς ἐκχθίστοις
πολεμίοις [συνη]μετε, καὶ τοῖς τὴν γῆν¹⁹ παρουσίαν ἐπιγνοὺς¹⁹ τούς
[τε οὐ]οὺς Πυθοδώρο]ους καὶ Πυθίων[α] ἐξέδετο²⁰ καὶ αδ[τὸς πέ]φευγεν,
κήρυξη[μα] ποίησαι δπως ἔάν τις ζῶντας ἀ]γάγη Χαιρήμονα η²¹
25 Πυθοδωρον η Πυθίωνα, λάβῃ τάλαν]α τα τεσσαράκ[ον]τα, ἔάν [δέ τις]
τὴν κεφαλήν τινος [αὐτῶν] | ἐνένκη, λάβῃ τάλαντα [εἴ]κοσι.

IV βασιλεὺς Μιθραδάτης²² Λεωνίππω χαίρειν· | Χαιρήμων²³ Πυθοδώρου
πρότερον μὲν τοὺς δι[αφο]ύγοντας Φωμαίων σὺν τοῖς παισιν²¹ εἰς τὴν
30 Ροδίων ἔξε]θετο πέδιον²², γῦν τε τὴν ἐμὴν παρουσίαν πυθο[μενος] |
εἰς τὸ τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος ιερόδι²³ καταπέ[φευγεν]²⁴ | ἐντεῦθεν
τε γράμματα πρὸς τοὺς κοινού[ς πολε]μίους²⁵ διαπέμπεται Φωμαίων
(corr. ους)²⁶. ἔστιν δέ η [τούτου] | ἀδηγα τῶν γεγενημένων ἀδικημά-
35 των δ[ρυμη]τήριον τῶν καθ' ἡμῶν πραττομένων. φρ[όντι]σον²⁷ δπως
μάλιστα μὲν ἄγγες αὐτὸν πρὸς [ἡμᾶς] | η ἐν φυλακῇ καὶ εἰργμῷ δπάρχη
ἄχρι ἀν ἀπ[ό τῶν] | πολεμίων ἐμὲ γενέσθαι²⁸.

17. Η Ἔφεσος συντάσσεται με την Ρώμη εναντίον του Μιθριδάτη

Syll³ 742 Ι

Για τη μετάφραση βλ. Sherk, ap.61

742. Ephesiorum lex de debitoribus, c.a. 85. Ephesi, nunc Oxoniae. Edd. Waddington-LeBas III 136a; Hicks¹ 205 (Inscr. jurid. 22 IV; Reinach-Goetz Mithrad. 464, 13); Michel 496 ectypo usus (Syll.² 329). [Ez]

I [-- τοῦ δὲ δῆμου | φυλάσσον]τος τὴν πρὸς Ῥωμαίους τὸὺς κο[ινοὺς
σωτῆρας πα[λαιὰν εὖν]οιαν καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπιτασσομένοις προ-
θύμως | συμφρον]οῦντος¹. Μιθραδάτης Καππαδοκί[ας]² βασιλεὺς
5 παραβάτας τὰς π[ρό]ρο[το]ς Ῥωμαίους συνθήκας καὶ συναγαγών τὰς δυνάμεις
ἐπεγέιρη]σεν κύριος γενέσθαι τῆς μηθὲν ἑαυτῷ προ[σηκούσσης | χώρα],
καὶ προκαταλαβόμενος τὰς προκειμένας ἡμῶν πό[λεις ἀπάτη]η ἐκρά-
τησεν καὶ τῆς ἡμετέρας πόλεως, καταπληξάμενος | [τῶι] τε πλήθει τῶν
10 δυνάμεων καὶ τῶι ἀπροσδοκήτῳ τῆς ἐπιβολῆς³. | [δ] δὲ δῆμος ἡμῶν ἀπὸ
τῆς ἀρχῆς συνφυλάσσων τὴν πρὸς Ῥωμαίους εὔνοιαν, ἐσχηκὼς καιρὸν
πρὸς τὸ βιογενέν τοῖς κοινοῖς πράγμασιν κέκρικεν ἀναδεῖξαι τὸν πρὸς
Μιθραδάτην πόλεμον ὑπέρ | τε τῆς Ῥωμαίων ἡγεμονίας καὶ τῆς κοινῆς
ἔλευθερίας, δμοιθυμαδὸν πάντων τῶν πολιτῶν ἐπιδεδωκότων
15 ἑαυτὸς εἰς τοὺς | π]ερὶ τούτων ἀγῶνας· διὸ δεδόχθαι τῶι δῆμῳ,
τοῦ πράγματος [ἀ]νήκοντος εἰς τε τὸν πόλεμον καὶ εἰς τὴν φυλακὴν
καὶ ἀσφάλειαν κα[τ] | σωτηρίαν τοῦ τε ἵεροῦ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς
πόλεως καὶ τῆς χώ[ρ]ας, τὸὺς στρατηγοὺς καὶ τὸν γραμματέα τῆς
βουλῆς καὶ τοὺς | προέδρους εἰσενεγκεῖν ψήφισμα παραχρῆμα καὶ περὶ
20 φιλανθρώπων⁴ | [χ]αθότι συμφέρειν καὶ περὶ τούτου διέλαβεν δ δῆμος.

65

18. Η Πλάρασα-Αφροδισιάς συντάσσεται με τη Ρώμη (88)

Reynolds, A&R, 2 (όπου επίσης μετάφραση και σχόλια)

Για τη μετάφραση βλ. Sherk, αρ. 59α

DOCUMENT 2. Decree of Plarasa/Aphrodisias

Two blocks (inv. nos. 67. 749 + 68. 399, 70. 406; together, $3\cdot06 \times 0\cdot59 \times 0\cdot43$) from a Doric entablature with architrave and frieze in one piece, inscribed on one metope and on the frieze; block *a* is chipped at both sides, block *b* is broken in two.

Letters, second cent. A.D.; av. 0·02; ligatured TH in *a*, l. 1, ME in *a*, l. 6, TH, ME, HN, NE, HM in *b*, l. 5, ME, NE in *b*, l. 6; the decree is laid out in two columns.

Acknowledgments for discussion to Anthony Bulloch, Vivian Nutton (language), James O'Neill (general), Peter Garnsey, Keith Hopwood (the strategos).

Plate II.

a In a metope

ἔδοξεν τῇ βου-
λῇ καὶ τῷ δῆμῳ,
καὶ Περείτου [ΤΟΥ] sic
τοῦ Ἀντιόχου γραμ-
5 ματέως δῆμου·

καὶ Ἀττάλου τοῦ Με-
νάνδρου τοῦ ἐπὶ¹
τῆς χώρας στρα-
ν. τηγούν γ.

b On the frieze below

Column 1

ἐπει Κόιντος Ὁππιος Κοίντου νίος στρατηγὸς ἀνθύπατος Ῥω[μαίω]ν πέπτουφεν
πολιορκεῖσθαι Λαοδίκηάν τε καὶ
ἔκατόν ὁ δὲ δῆμος ἔκρεινεν βοηθεῖν κατὰ πλῆθος συνεκπορεύεσθαι δὲ καὶ τοὺς
παροίκους καὶ τοὺς δούλους, εἴλατο δὲ ἐπὶ¹
sic τῆς ἐκκλησίας καὶ ἄνδρα τὸν ἡγησάμενον ν. ἀνακαίνον δέ ἔστιν ἔξαπτοστεγλαι καὶ
πρεσβευτάς τοὺς ἑνφανιοῦντας τῷ ἀνθυ-
πάτον ἐπει τε τῆς αἱρέσεως ἥς ἔχει δὲ δῆμος ἡμῶν πρὸς Ῥωμαίους ὅντας σωτῆρας καὶ
5 τάσση καὶ ἔτερον τῇ πόλει, διαταξαμένους δῆστε διαστρηθῆναι καὶ γένεσθαι· δεδόχθαι
τῷ δῆμῳ ἐλέσθαι πρεσβευτάς ἄνδρας τῶν τειμ-
ωμένων καὶ πίστιν ἔχόντων καὶ εύνοϊκῶς πρὸς Ῥωμαίους διακειμένων οἵτινες ἀφικο-
μενοι πρὸς Κόιντον Ὁππιον τὸν ἀνθύ-
πατον ἑνφανιοῦσιν αὐτῷ ἥν ἔχει δὲ δῆμος ἡμῶν αἱρεσιν πρὸς αὐτόν καὶ πρὸς πάντας
10 καὶ πίστιν ἔχόντων καὶ τῇ ἐν τοῖς ὅπλοις ἀρετῇ διαφέροντας.
ἐνφανιοῦσιν δέ αὐτῷ ὅτι πᾶς δὲ δῆμος ἡμῶν σὺν γύναιξι
sic καὶ τέκνοις καὶ τῷ πάντι βίῳ ΕΤΥΜΟΣ παροβάλλεσθαι ὑπέρ
Κοίντου καὶ τῶν Ῥωμαίων προσγμάτων καὶ δτι χωρὶς τῆς
ναν. Ῥωμαίων ἡγεμονίας οὐδὲ ζῆν προστιρούμεθα να.

Column 2

Ἄρτεμίδωρον τὸν στεφανηφόρον ἄνδρα τῶν τειμωμένων
10 καὶ πίστιν ἔχόντων καὶ τῇ ἐν τοῖς ὅπλοις ἀρετῇ διαφέροντας.
ἐνφανιοῦσιν δέ αὐτῷ ὅτι πᾶς δὲ δῆμος ἡμῶν σὺν γύναιξι
sic καὶ τέκνοις καὶ τῷ πάντι βίῳ ΕΤΥΜΟΣ παροβάλλεσθαι ὑπέρ
Κοίντου καὶ τῶν Ῥωμαίων προσγμάτων καὶ δτι χωρὶς τῆς
ναν. Ῥωμαίων ἡγεμονίας οὐδὲ ζῆν προστιρούμεθα να.

19. Επιστολή του Q.Oppius στην Πλάρασα-Αφροδισιάδα (85-84).

Υστερα από τη βοήθεια που του προσφέρθηκε από την πόλη την δέχεται στην «πατρωνεία» του.

Reynolds, A&R, 3 (όπου επίσης μετάφραση και σχόλια)

Για τη μετάφραση βλ. Sherk, ap. 59b

DOCUMENT 3. Letter of Q. Oppius

*a Pilaster capital (inv. no. 67. 550; 0.98 × 0.27 × 0.74) inscribed on the moulding of one face (inscribed area 0.395 × 0.13), found loose in excavation at the north end of the stage front; it indubitably fitted above b, a pilaster (c. 0.81 × 0.66) *in situ*, terminating the south wall of the north parodos at the stage end, inscribed on two faces. The inscription given below is cut on the face which looks*

towards the orchestra; this face is in two planes, one stepped back from the other (each containing one column of text), has been damaged above and along all edges and pierced by a round hole near the left edge towards the top.

Letters, second cent. A.D.: *a* av. 0.018; *b* av. 0.02.

Acknowledgments for discussion to those listed for doc. 2 and additionally to Ernst Badian (the text) and Fergus Millar (Oppius' title), George Souris (the embassy).

Plate I, 2-3.

a On the capital

Κόιντος "Οππιος Κοίντου
υίος ἀνθύπατος 'Ρωμαίων
στρατηγὸς Πλαρασέων καὶ
Ἀφροδεισιέων ἄρχουσιν,
5 βουλῆ, δῆμῳ χαίρειν

b On the pilaster

<p>[...c. 14 ..] ΕΔΟ[...] [...] 12..], 'Αντίπατ[ρος] [?]Αδρά]στου, Περείτας 'Απολλω- [νίο]ν, 'Αρτεμίδωρος Μύωνος, 10 Διονύσιος Μήνιδος, Τειμο- ν. κλῆς Ζήνωνος, πρεσβευταὶ 15 οἱ μέτεροι, ἄνδρες καλοὶ καὶ ὁγαθοὶ, συνέτυχόν μοι ἐν Κῷ καὶ συνεχάρησαν, τό τε ψήφισμα ἀπέδωκαν ἐν ᾧ δι- εσφείτο χαίρειν ὑμᾶς με- γάλως ἐπὶ τῇ ἐμῇ παρουσίᾳ, 20 ὅπερ ἔγα δὲ οὐ πέπειται τῇ μέτερος θελήσεως εἰς με τά τε δημο-</p>	<p>καλῇ καὶ πλείστῃ ἔχρη- σάμην ν. δι' ἓς αἰτίας ν. φροντίζω [?καὶ ἐν ἀρ]- 25 χῇ καὶ ίδιω β[ιώ?] ?δ]- περ δὲ σωζομέν[ής] τῆς ἐμῆς πίστ[ε-] ως ποιῆσαι ὑμεῖν δύ- νωμαι τοῖς τε δημο-</p>
<p>25 σιοῖς πράγμασιν ύ[μ]ε- τέροις εὐχρηστῆσαι, καὶ δεῖ τινος ὁγαθοῦ παραίτιος γενέσθαι· 30 δπως τε τῇ συνκλήτῳ πεπραγμένα ἔστιν <i>sic</i> δταν εἰς 'Ρώμην παρα- γένωμαι διασαφήσω· οἱ αὐτοὶ πρεσβεῖς παρε-</p>	<p>35 καλεσαν δπως ἔξη τῇ [έ]μῇ πατρωνήᾳ καὶ ὑμεῖν χρήσθαι· τούτους ἔγρ 40 ἀνεδεξάμην, καταλο- γῆς ἐνεκεν τῆς μέτε- ρος πόλεως, ἐμὲ τοῦ δή- μου τοῦ μέτερου πά-</p>
<p>30 τῶν τε ἀποσταλέντων πρεσβευτῶν ἐργασία-</p>	<p>45 τῷ τε δήμῳ τὰ ἀφ' ὑμῶν πεπραγμένα ἔστιν <i>sic</i> δταν εἰς 'Ρώμην παρα- γένωμαι διασαφήσω· οἱ αὐτοὶ πρεσβεῖς παρε-</p>
<p>40 τῶν τε ἀποσταλέντων πρεσβευτῶν ἐργασία-</p>	<p>50 καλεσαν δπως ἔξη τῇ [έ]μῇ πατρωνήᾳ καὶ ὑμεῖν χρήσθαι· τούτους ἔγρ 45 ἀνεδεξάμην, καταλο- γῆς ἐνεκεν τῆς μέτε- ρος πόλεως, ἐμὲ τοῦ δή- μου τοῦ μέτερου πά-</p>
<p>45 τῶν τε ἀποσταλέντων πρεσβευτῶν ἐργασία-</p>	<p>55 τῷ τε δήμῳ τὰ ἀφ' ὑμῶν πεπραγμένα ἔστιν <i>sic</i> δταν εἰς 'Ρώμην παρα- γένωμαι διασαφήσω· οἱ αὐτοὶ πρεσβεῖς παρε-</p>
<p>50 τῶν τε ἀποσταλέντων πρεσβευτῶν ἐργασία-</p>	<p>60 καλεσαν δπως ἔξη τῇ [έ]μῇ πατρωνήᾳ καὶ ὑμεῖν χρήσθαι· τούτους ἔγρ 55 ἀνεδεξάμην, καταλο- γῆς ἐνεκεν τῆς μέτε- ρος πόλεως, ἐμὲ τοῦ δή- μου τοῦ μέτερου πά-</p>

20. Η Αθήνα συμμαχεί με τον Μιθριδάτη-Κατάληψη από τον Σύλλα

Αππιανός, Μιθριδατικά, 12.28, 38,39

Για τη μετάφραση βλ. το κείμενο στην έκδοση Loeb.

28. Καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τοῦσδε ἦν, κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα τοιάδε ἐγίγνετο. Ἀρχέλαος ἐπιπλεύσας καὶ σίτῳ καὶ στόλῳ πολλῷ, Δῆλόν τε ἀφισταμένην ἀπὸ Ἀθηναίων καὶ ἄλλα χωρία ἔχειρώσατο βίᾳ καὶ κράτει. κτείνας δὲ ἐν αὐτοῖς δισμυρίους ἄνδρας, ὃν οἱ πλέονες ἡσαν Ἰταλοί, τὰ χωρία προσεποιεῦτο τοῖς Ἀθηναίοις· καὶ ἀπὸ τοῦδε αὐτούς, καὶ τὰ ἄλλα κομπάζων περὶ τοῦ Μιθριδάτου καὶ ἐς μέγα ἐπαίρων, ἐς φιλίαν ὑπηγάγετο· τά τε χρήματα αὐτοῖς τὰ ἱερὰ ἐπεμπεν ἐκ Δῆλου δι' Ἀριστίωνος ἀνδρὸς Ἀθηναίου, συμπέμψας φυλακὴν τῶν χρημάτων ἐς δισχιλίους ἄνδρας, οἷς δὲ Ἀριστίων συγχρώμενος ἐτυράννησε τῆς πατρίδος, καὶ τῶν Ἀθηναίων τοὺς μὲν εὐθὺς ἔκτεινεν ὡς ρωμαιίζοντας, τοὺς δὲ ἀνέπεμψεν ἐς Μιθριδάτην, καὶ ταῦτα μέντοι σοφίαν τὴν Ἐπικούρειον ἡσκηκώς. ἀλλὰ γὰρ οὐχ ὅδε μόνος Ἀθήνησιν, οὐδὲ Κριτίας ἔτι πρὸ τούτου, καὶ ὅσοι τῷ Κριτίᾳ συμφιλοσοφοῦντες ἐτυράννησαν, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ τῶν πυθαγορισάντων καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι τῶν ἐπτὰ σοφῶν λεγομένων ὅσοι πραγμάτων ἐλάβοντο, ἐδυνάστευσάν τε καὶ ἐτυράννησαν ὡμότερον τῶν ἴδιωτικῶν τυράννων, ὥστε καὶ περὶ τῶν ἄλλων φιλοσόφων ἄπορον ποιῆσαι καὶ ὑποπτού, εἴτε δι' ἀρετὴν, εἴτε πενίας καὶ ἀπραξίας τὴν σοφίαν ἔθεντο παραμύθιον, ὃν γε καὶ νῦν πολλοὶ ἴδιωτεύοντες καὶ πενόμενοι, καὶ τὴν ἀναγκαίαν ἐκ τῶνδε σοφίαν περικείμενοι, τοῖς πλουτοῦσιν ἡ ἀρχουσι λοιδοροῦνται πικρῶς, οὐχ ὑπεροψίας πλούτου καὶ ἀρχῆς δόξαν σφίσι μᾶλλον ἡ ζηλοτυπίας ἐς αὐτὰ προφέροντες. ὑπερορῶσι δὲ αὐτῶν οἱ βλασφημούμενοι πολὺ σοφώτερον. ταῦτα μὲν οὖν ἡγήσαιτο ἂν τις ἐς Ἀριστίωνα τὸν φιλόσοφον εἰρημένα, αὐτὸν αἴτιον τῆς ἐκβολῆς τῷ λόγῳ γενόμενον.

38. Αἰσθόμενος δὲ τοὺς ἐν ἄστει μᾶλλον τι πεπιεσμένους, καὶ κτήνη πάντα καταθύσαντας, δέρματά τε καὶ βύρσας ἔφοντας καὶ λιχμωμένους τὸ γιγνόμενον ἐξ αὐτῶν, τινὰς δὲ καὶ τῶν ἀποθυ- σκόντων ἀπτομένους, ἐκέλευσε τῷ στρατῷ τὴν πόλιν περιταφρεύειν, ἵνα μηδὲ καθ' ἕνα τις ἐκ- φεύγοι λανθάνων. ὡς δὲ καὶ τοῦτο ἐξείργαστο αὐτῷ, κλίμακας ἐπῆγεν ὅμοι καὶ τὸ τεῖχος διώ- ρυττεν. τροπῆς δ' ὡς ἐν ἀσθενέσιν ἀγδράσιν αὐτίκα γενομένης, ἐσέπεσεν ἐς τὴν πόλιν, καὶ εὐθὺς ἐν Ἀθήναις σφαγὴ πολλὴ ἦν καὶ ἀνηλεήσ- ούτε γὰρ ὑποφεύγειν ἐδύναντο δι' ἀτροφίαν, οὔτε παιδίων ἡ γυναικῶν ἔλεος ἦν, τοῦ Σύλλα τὸν ἐν ποσὶν ἀναιρεῦν κελεύοντος ὑπ' ὀργῆς ὡς ἐπὶ ταχείᾳ δὴ καὶ ἐς βαρβάρους ἀλόγῳ μεταβολῇ καὶ πρὸς αὐτὸν ἀκράτῳ φιλονεικίᾳ. ὅθεν οἱ πλέονες, αἰσθανόμενοι τοῦ κηρύγματος, ἐαυτὸν τοῖς σφα- γεῦσιν ὑπερρίπτουν ἐς τὸ ἔργον. ὅλιγων δ' ἦν ἀσθενής ἐς τὴν ἀκρόπολιν δρόμος· καὶ Ἀριστίων αὐτοῖς συνέφυγεν, ἐμπρήσας τὸ φένειον, ἵνα μὴ ἐτοίμοις ξύλοις αὐτίκα ὁ Σύλλας ἔχοι τὴν ἀκρό- πολιν ἐνοχλεῖν. ὁ δ' ἐμπιπράναι μὲν τὴν πόλιν ἀπεῖπε, διαρπάσαι δὲ ἔδωκε τῷ στρατῷ· καὶ

ἔτοιμοι σάρκες ἀνθρώπων ἐς τροφὴν ἐν πολλοῖς οἰκήμασιν ηύρεθησαν. τῇ δὲ ἐξῆς ὁ Σύλλας τοὺς μὲν δούλους ἀπέδοτο, τοῖς δ' ἐλευθέροις, ὅσοι νυκτὸς ἐπιλαβούσης οὐκ ἔφθασαν ἀναιρεθῆναι, πάμπαν οὖσιν ὀλίγοις, τὴν μὲν ἐλευθερίαν ἔφη διδόναι, ψῆφον δὲ καὶ χειροτονίαν τῶνδε μὲν ὡς οἱ πεπολεμηκότων ἀφαιρεῖσθαι, τοῖς δ' ἐκγόνοις καὶ ταῦτα διδόναι.

39. Ὡδε μὲν ἄδην εἶχον αἱ Ἀθῆναι κακῶν· ὁ δὲ Σύλλας τῇ μὲν ἀκροπόλει φρουρὰν ἐπέστησεν, ἥ τὸν Ἀριστίωνα καὶ τοὺς συμπεφευγότας λιμῷ καὶ δίψῃ πιεσθέντας ἐξεῖλεν οὐ μετὰ πολύ. καὶ αὐτῶν ὁ Σύλλας Ἀριστίωνα μὲν καὶ τοὺς ἐκείνῳ δορυφορήσαντας ἥ ἀρχήν τινα ἄρξαντας, ἥ διτοῦν ἄλλο πράξαντας παρ' ἄ πρότερον ἀλούσης τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Ρωμαίων αὐτοῖς διετέτακτο, ἐκόλασε θανάτῳ, τοῖς δὲ ἄλλοις συνέγνω, καὶ νόμους ἔθηκεν ἅπασιν ἀγχοῦ τῶν πρόσθεν αὐτοῖς ὑπὸ Ρωμαίων ὀρισθέντων. συνηνέχθη δ' ἐκ τῆς ἀκροπόλεως χρυσίου μὲν ἐς τεσσαράκοντα λίτρας μάλιστα, ἀργύρου δ' ἐς ἐξακοσίας. καὶ τάδε μὲν ἀμφὶ τὴν ἀκρόπολιν ὀλίγον ὑστερον ἐγένετο.

**21. Σκληρή μεταχείριση των ελληνικών πόλεων από τον
Μιθριδάτη**

Αππιανός, Μιθριδατικά, 12.46-48

Για τη μετάφραση βλ. το κείμενο στην έκδοση Loeb.

. 46. Μιθριδάτης δ' ἐπεὶ τοσῆσδε ἡττης ἐπύθετο,
κατεπλάγη μὲν αὐτίκα καὶ ἔδεισεν ώς ἐπὶ ἔργῳ
τοσούτῳ, στρατιὰν δ' ὅμως ἄλλην ἀπὸ τῶν ὑπὸ^τ
αὐτὸν ἔθνῶν ἀπάντων κατὰ σπουδὴν συνέλεγεν.
νομίσας δ' ἀν τινας αὐτῷ διὰ τὴν ἡτταν ἡ νῦν, ἡ
εἰ τινα καιρὸν ἄλλον εὔροιεν, ἐπιθήσεσθαι, τοὺς
ὑπόπτους οἱ πάντας πρὶν δξύτερον γενέσθαι τὸν
πόλεμον, ἀνελέγετο. καὶ πρῶτα μὲν τοὺς Γαλα-
τῶν τετράρχας, ὅσοι τε αὐτῷ συνῆσαν ώς φίλοι
καὶ ὅσοι μὴ κατήκουν αὐτοῦ, πάντας ἔκτεινε μετὰ
παιδῶν καὶ γυναικῶν χωρὶς τριῶν τῶν διαφυγόν-
των, τοὺς μὲν ἐνέδρας ἐπιπέμψας, τοὺς δ' ἐπὶ^τ
διαίτῃ μᾶς νυκτός, οὐχ ἡγούμενος αὐτῶν οὐδένα
οἱ βέβαιον, εἰ πλησιάσοι Σύλλας, ἔσεσθαι. σφε-
τερισάμενος δ' αὐτῶν τὰς περιουσίας, φρούρας
ἐστήγειν ἐς τὰς πόλεις, καὶ σατράπην ἐς τὸ ἔθνος
Εῦμαχον ἐπεμψεν· διν αὐτίκα τῶν τετραρχῶν οἱ
διαφυγόντες, στρατιὰν ἀγείραντες ἀπὸ τῶν ἀγρῶν,
ἔξεβαλον αὐταῖς φρουραῖς διώκοντες ἐκ Γαλατίας.
καὶ Μιθριδάτη περιήν Γαλατῶν ἔχειν τὰ χρήματα
μόνα. Χίοις δὲ μηνίων ἔξι οὖν τις αὐτῶν ναῦς ἐς
τὴν Βασιλικὴν ἐν τῇ περὶ Ρόδου ναυμαχίᾳ
λαθοῦσα ἐνέβαλε, πρῶτα μὲν ἐδήμευσε τὰ ὄντα
Χίοις τοῖς ἐς Σύλλαν φυγοῦσιν, ἔξῆς δ' ἐπεμπε
τοὺς τὰ Ρωμαίων ἐρευνησομένους ἐν Χίῳ. καὶ
τρίτον Ζηνόβιος στρατιὰν ἀγων ώς ἐς τὴν Ἐλλάδα
διαβαλῶν, τὰ τείχη τῶν Χίων, καὶ ὅσα ἄλλα
ἔρυμνὰ χωρία, τῆς νυκτὸς κατέλαβε, καὶ ταῖς
πύλαις φρουρὰν ἐπιστήσας ἐκήρυξσε τοὺς μὲν
ξένους ἀτρεμεῖν, Χίοις δὲ ἐς ἐκκλησίαν συνελθεῖν,
ώς διαλεξόμενος αὐτοῖς τι παρὰ τοῦ βασιλέως.
ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, ἔλεξεν δτι βασιλεὺς ὑποπτον
ἔχει τὴν πόλιν διὰ τοὺς ρωμαΐζοντας, παύσεται δὲ
ἐὰν τὰ τε ὅπλα παραδῶτε καὶ ὅμηρα τῶν παιδῶν
τοὺς ἀρίστους· οἱ μὲν δὴ κατειλημμένην σφῶν
τὴν πόλιν ὅρῶντες ἔδοσαν ἄμφω, καὶ Ζηνόβιος
αὐτὰ ἐς Ἐρυθρὰς ἔξεπεμψεν ώς αὐτίκα τοῖς Χίοις
γράψοντος τοῦ βασιλέως·

47. Ἐπιστολὴ δὲ ἡκε Μιθριδάτου τάδε λέγοντας “εῦνοι καὶ νῦν ἐστὲ Ῥωμαῖοι, ὅντες πολλοὶ παρ’ ἐκείνοις εἰσὶ, καὶ τὰ ἐγκτήματα Ῥωμαίων καρπούσθε, ἥμιν οὐκ ἀναφέροντες. ἐς τε τὴν ἐμὴν ναῦν ἐν τῇ περὶ Ῥόδου ναυμαχίᾳ τριήρης ὑμετέρα ἐνέβαλέ τε καὶ κατέστεισεν. ὁ ἐγὼ περιέφερον ἐκῶν ἐς μόνους τοὺς κυβερνήτας, εἰ δύναισθε σώζεσθαι καὶ ἀγαπᾶν λαυθάνοντες δὲ καὶ νῦν τοὺς ἀρίστους ὑμῶν ἐς Σύλλαν διεπέμψατε, καὶ οὐδένα αὐτῶν ὡς οὐκ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ταῦτα πράττοντα ἐνεδείξατε οὐδὲ ἐμηνύσατε, ὁ τῶν οὐ συμπεπραχότων ἔργον ἦν. τοὺς οὖν ἐπιβουλεύοντας μὲν τῇ ἐμῇ ἀρχῇ, ἐπιβουλεύσαντας δὲ καὶ τῷ σώματι, οἱ μὲν ἐμοὶ φίλοι ἐδικαίουν ἀποθανεῖν, ἐγὼ δὲ ὑμῖν τιμῶμα δισχιλίων ταλάντων.” τοσαῦτα μὲν η ἐπιστολὴ περιεῖχεν, οἱ δὲ ἐβούλοντο μὲν ἐς αὐτὸν πρεσβεῦσαι, Ζηνόβιον δὲ κατακωλύοντος, ὅπλων τε ἀφηρημένοι, καὶ παίδων σφίσι τῶν ἀρίστων ἔχομένων, στρατιᾶς τε βαρβαρικῆς τοσαύτης ἐφεστώσης, οἵμωξοντες ἐκ τε Ἱερῶν κόσμους καὶ τὰ τῶν γυναικῶν πάντα ἐς τὸ πλήρωμα τῶν δισχιλίων ταλάντων συνέφερον. ὡς δὲ καὶ ταῦτ’ ἐπεπλήρωτο, αἰτιασάμενος τὸν σταθμὸν ἐνδεῖν ὁ Ζηνόβιος ἐς τὸ θέατρον αὐτοὺς συνεκάλει, καὶ τὴν στρατιὰν περιστήσας μετὰ γυμνῶν ξιφῶν ἀμφὶ τε τὸ θέατρον αὐτὸν καὶ τὰς ἀπ’ αὐτοῦ μέχρι τῆς θαλάσσης ὁδοὺς ἥγε τοὺς Χίους, ἀνιστὰς ἕκαστον ἐκ τοῦ θεάτρου, καὶ ἐνετίθετο ἐς τὰς ναῦς, ἐτέρωθι μὲν τοὺς ἄνδρας, ἐτέρωθι δὲ αὐτῶν τὰ γύναια καὶ τὰ παιδία, βαρβαρικῶς ὑπὸ τῶν ἀγόντων ὑρβιζόμενα. ἀνάσπαστοι δὲ ἐντεῦθεν ἐς Μιθριδάτην γενόμενοι διεπέμφθησαν ἐς τὸν Πόντον τὸν Εὔξεινον.

48. Καὶ Χῖοι μὲν ὡδε ἐπεπράχεσαν, Ζηνόβιον δὲ Ἐφέσιοι μετὰ στρατιωτῶν προσιόντα ἐκέλευον ἐξοπλίσασθαι τε παρὰ ταῖς πύλαις καὶ σὺν ὀλίγοις ἐσελθεῖν. ὁ δὲ ὑπέστη μὲν ταῦτα, καὶ ἐσῆλθε πρὸς Φιλοποίμενα τὸν πατέρα Μονίμης τῆς ἐρωμένης Μιθριδάτου, ἐπίσκοπον Ἐφεσίων ἐκ Μιθριδάτου καθεστηκότα, καὶ συνελθεῖν οἱ τοὺς Ἐφεσίους ἐς ἐκκλησίαν ἐκήρυττεν. οἱ δὲ οὐδὲν χρηστὸν ἔσεσθαι παρ’ αὐτοῦ προσδοκῶντες ἐς τὴν ἐπιοῦσαν ἀνέθεντο, καὶ συκτὸς ἀλλήλους ἀγείραντές τε καὶ παρακαλέσαντες, Ζηνόβιον μὲν ἐς τὸ δεσμωτήριον ἐμβαλόντες ἔκτειναν, καὶ τὰ τείχη κατεῖχον, καὶ τὸ πλήθος συνελόχιζον, καὶ τὰ ἐκ τῶν ἀγρῶν συνέλεγον, καὶ τὴν πόλιν δλως διὰ χειρὸς εἶχον. ὧν πυνθανόμενοι Τραλλιανοὶ καὶ Ὑπαιπηνοὶ καὶ Μεσοπολῖται καὶ τινες ἄλλοι, τὰ Χίων πάθη δεδιότες, ὅμοια τοῖς Ἐφεσίοις ἔδρων. Μιθριδάτης δὲ ἐπὶ μὲν τὰ ἀφεστηκότα στρατιὰν ἐξέπεμπε, καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ τοὺς λαμβανομένους ἔδρα· δείσας δὲ περὶ τοῖς λοιποῖς τὰς πόλεις τὰς Ἐλληνίδας ἥλευθέρου, καὶ χρεῶν ἀποκοπὰς αὐτοῖς ἐκήρυσσε,

καὶ τοὺς ἐν ἑκάστῃ μετοίκους πολίτας αὐτῶν
 ἐποίει καὶ τοὺς θεράποντας ἐλευθέρους, ἐλπίσας,
 δπερ δὴ καὶ συνηνέχθη, τοὺς κατάχρεως καὶ
 μετοίκους καὶ θεράποντας, ἡγουμένους ἐν τῇ
 Μιθριδάτου ἀρχῇ βεβαίως τὰ δοθέντα αὐτοῖς
 ἔξειν, εὗνους αὐτῷ γενήσεσθαι. Μυννίων δὲ καὶ
 Φιλότιμος οἱ Σμυρναῖοι καὶ Κλεισθένης καὶ Ἀσ-
 κληπιόδοτος οἱ Λέσβιοι, βασιλεῖ γνώριμοι πάντες,
 ὁ δὲ Ἀσκληπιόδοτος αὐτὸν καὶ ξεναγήσας ποτέ,
 ἐπιβουλὴν ἐπὶ τὸν Μιθριδάτην συνετίθεσαν· ἵς
 αὐτὸς ὁ Ἀσκληπιόδοτος μηνυτῆς ἐγένετο, καὶ ἐς
 πίστιν ὑπὸ κλίνη τινὶ παρεσκεύασεν ἀκοῦσαι
 τοῦ Μυννίωνος. ἀλούσης δὲ τῆς ἐπιβουλῆς οἱ
 μὲν αἰκισθέντες ἐκολάσθησαν, ὑποψίᾳ δὲ ἐς τὰ
 ὅμοια πολλοὺς κατεῖχεν. ὡς δὲ καὶ Περγαμηνῶν
 τὰ αὐτὰ βουλεύοντες ὄγδοηκοντα ἄνδρες ἐάλωσαν,
 καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσιν ἔτεροι, ζητητὰς ὁ Μιθρι-
 δάτης πανταχοῦ περιέπεμπεν, οἵ, τοὺς ἔχθροὺς
 ἐνδεικνύντων ἑκάστων, ἕκτειναν ἀμφὶ τοὺς χιλίους
 καὶ ἔξακοσίους ἄνδρας. ὃν οἱ κατηγορήσαντες
 οὐ πολὺ ὕστερον οἱ μὲν ὑπὸ Σύλλα ληφθέντες
 διεφθάρησαν, οἱ δὲ προανεῖλον ἑαυτούς, οἱ δὲ ἐς
 τὸν Πόντον αὐτῷ Μιθριδάτη συνέφευγον.

132

22. Το τέλος του Α'Μιθριδατικού πολέμου-Τα αντίποινα του Σύλλα - Ο λόγος του στην Έφεσο.

Αππιανός, Μιθριδατικά, 12.61-63.

Για τη μετάφραση βλ. το κείμενο στην έκδοση Loeb.

ο Σύλλας

61. Αὐτὴν δὲ τὴν Ἀσίαν καθιστάμενος Ἰλιέας μὲν καὶ Χίους καὶ Λυκίους καὶ Ροδίους καὶ Μαγνησίαν καὶ τινας ἄλλους, ἢ συμμαχίας ἀμει-βόμενος, ἢ ὃν διὰ προθυμίαν ἐπεπόνθεσαν οὖ

ἔνεκα, ἐλευθέρους ἥφιει καὶ Ῥωμαίων ἀνέγραφε φίλους, ἐσ δὲ τὰ λοιπὰ πάντα στρατιὰν περι-έπεμπεν. καὶ τὸν θεράποντας, οἷς ἐλευθερίαν ἔδεδώκει Μιθριδάτης, ἐκήρυξεν αὐτίκα ἐσ τὸν δεσπότας ἐπανιέναι. πολλῶν δὲ ἀπειθούντων, καὶ πόλεων τινῶν ἀφισταμένων, ἐγίγνοντο σφαγαὶ κατὰ πλῆθος ἐλευθέρων τε καὶ θεραπόντων ἐπὶ ποικίλαις προφάσεσι, τείχη τε πολλῶν καθη-ρεῖτο, καὶ συχνὰ τῆς Ἀσίας ἡνδραποδίζετο καὶ διηρπάζετο. οἵ τε καππαδοκίσαντες ἄνδρες ἢ πόλεις ἐκολάζοντο πικρῶς, καὶ μάλιστα αὐτῶν Ἐφέσιοι, σὺν αἰσχρῷ κολακείᾳ ἐσ τὰ Ῥωμαίων ἀναθήματα ὑβρίσαντες. ἐπὶ δὲ τοῖσδε καὶ κήρυγμα περιήει, τοὺς ἐν ἀξιώσει κατὰ πόλιν ἐσ ἡμέραν ῥητὴν πρὸς τὸν Σύλλαν ἀπαντᾶν ἐσ Έφεσον. καὶ συνελθοῦσιν αὐτοῖς ἐπὶ βήματος ἐδημηγόρησεν οὕτως.

62. “Ἡμεῖς στρατῷ πρῶτον ἐσ Ἀσίαν παρήλ-θομεν Ἀντιόχου τοῦ Σύρων βασιλέως πορθούντος ὑμᾶς. ἐξελάσαντες δὲ αὐτόν, καὶ τὸν Ἀλυν καὶ Ταῦρον αὐτῷ θέμενοι τῆς ἀρχῆς ὅρον, οὐ κατέ-σχομεν ὑμῶν ἡμετέρων ἐξ ἐκείνου γενομένων, ἀλλὰ μεθήκαμεν αὐτονόμους, πλὴν εἴ τινας Εὔμενει καὶ Ῥοδίοις συμμαχησασιν ἡμῖν ἐδομεν, οὐχ ὑπο-τελεῖς ἀλλ’ ἐπὶ προστάταις είναι. τεκμήριον δὲ τι Λυκίους αἰτιωμένους τι Ῥοδίων ἀπεστήσαμεν. ἡμεῖς μὲν δὴ τοιοίδε περὶ ὑμᾶς γεγόναμεν ὑμεῖς δέ, Ἀττάλου τοῦ φιλομήτορος τὴν ἀρχὴν ἡμῖν ἐν διαθήκαις καταλιπόντος, Ἀριστονίκῳ καθ’ ἡμῶν τέτταρσιν ἔτεσι συνεμαχεῖτε, μέχρι καὶ Ἀριστό-

. νικος ἔάλω καὶ ὑμῶν οἱ πλέοντες ε, ἀνάγκην
καὶ φόβον περιήλθετε. καὶ ὡδε πράσσοντες ὅμως,
ἔτεσιν εἴκοσι καὶ τέτταρσιν ἐσ μέγα περιουσίας
καὶ κάλλους κατασκευῆς ἴδιωτικῆς τε καὶ δημοσίας
προελθόντες, ὑπὸ εἰρίνης καὶ τρυφῆς ἔξυβρίσατε
ἀνθις, καὶ τὴν ἀσχολίαν ὑμῶν τὴν ἀμφὶ τὴν
Ἴταλίαν φυλάξαντες οἱ μὲν ἐπηγάγεσθε Μιθρι-
δάτην, οἱ δὲ ἐλθόντι συνέθεσθε. δὲ δὲ ἐστὶ πάν-
των μιαρώτατον, ὑπέστητε αὐτῷ μιᾶς ὑμέρας τοὺς
Ἴταλιώτας ἀπαντας αὐτοῖς παισὶ καὶ μητράσιν
ἀναιρήσειν, καὶ οὐδὲ τῶν ἐσ τὰ ιερὰ συμφυγόντων
διὰ τοὺς ὑμετέρους θεοὺς ἐφείσασθε. ἐφ' οἷς ἔδοτε
μέν τινα καὶ αὐτῷ Μιθριδάτη δίκην, ἀπίστῳ τε ἐσ
ὑμᾶς γενομένῳ, καὶ φόνου καὶ δημεύσεων ἐμπλή-
σαντι ὑμᾶς, καὶ γῆς ἀναδασμοὺς ἐργασαμένῳ καὶ
χρεῶν ἀποκοπὰς καὶ διύλων ἐλευθερώσεις, καὶ
τυράννους ἐπ' ἐνίσις, καὶ λῃστήρια πολλὰ ἀιά τε
γῆν καὶ θάλασσαν, ὡς εὐθὺς ὑμᾶς ἔχειν ἐν πείρᾳ
καὶ παραβολῇ οἵους ἀνθ', οἵων προστάτας ἐπελέ-
γεσθε. ἔδοσαν δέ τινα καὶ ὑμῖν δίκην οἱ τῶνδε
ἄρξαντες. ἀλλὰ δεῖ καὶ κοινὴν ὑμῖν ἐπιτεθῆναι
τοιάδε ἐργασαμένοις· ήν εἰκὸς μὲν ἦν ὁμοίαν οἷς
ἔδρασατε γενέσθαι, μή ποτε δὲ· Ῥωμαῖοι σφαγὰς
ἀσεβεῖς ἢ δημεύσεις ἀβούλους ἢ δούλων ἐπαναστά-
σεις, ἢ δσα ἄλλα βαρβαρικά, μηδὲ ἐπὶ νοῦν
λάβοιεν. φειδοῖ δὲ γένους ἔτι καὶ δύναματος
Ἐλληνικοῦ καὶ δόξης τῆς ἐπὶ τῇ Ἀσίᾳ, καὶ τῆς
φιλτάτης Ῥωμαίοις εὐφημίας οὖνεκα, μενούς ὑμῖν
ἐπιγράφω πέντε ἐτῶν φόρους ἐσενεγκεῖν αὐτίκα,
καὶ τὴν τοῦ πολέμου δαπάνην, δση τε γέγονέ μοι

καὶ ἔσται καθισταμένῳ τὰ ὑπόλοιπα. διαιρήσω
δὲ ταῦθ' ἐκάστοις ἐγὼ κατὰ πόλεις, καὶ τάξω
προθεσμίαν ταῖς ἐσφοραῖς, καὶ τοῖς οὐ φυλάξασιν
ἐπιθήσω δίκην ὡς πολεμίοις.”

63. Τοσάδε εἰπὼν ἐπιδιήρει τοῖς πρέσβεσι τὴν
ζημίαν, καὶ ἐπὶ τὰ χρήματα ἐπεμπεν. αἱ δὲ
πόλεις ἀποροῦσαι τε καὶ δανειζόμεναι μεγάλων
τόκων, αἱ μὲν τὰ θέατρα τοῖς δανείζουσιν, αἱ δὲ
τὰ γυμνάσια ἢ τεῖχος ἢ λιμένας ἢ εἴ τι δημό-
σιον ἄλλο, σὺν ὕβρει στρατιωτῶν ἐπειγόντων,
ὑπετίθεντο. τὰ μὲν δὴ χρήματα ὡδε τῷ Σύλλᾳ
συνεκομίζετο, καὶ κακῶν ἄδην εἶχεν ἢ Ἀσία.

Σ.Ε.

23. Επιστολή του Σύλλα στη Στρατονίκεια και δεύτερη, η οποία περιέχει συγκλητική απόφαση που αφορά την πόλη (81)

OGIS 441

Για τη μετάφραση βλ. Sherk, ap.63 (για σχόλια βλ. και RDGE σελ.105-111).

441 Leginis (*Leina*) inter rudera templi Hecates repertae sunt reliquiae monumenti ex quattuor lapidum oblongorum ordinibus compositi, ex quibus aetatem tulerunt summi ordinis quinque integri

(*B C F L M*) et unius fragmentum (*A*), alterius ordinis tres lapides (*D G N*), tertii unus integer (*H*) et unius pars (*O*), quarti duo lapides (*E F*). Titulus per quinque columnas (*a b c d e*) scriptus, quae nullam rationem habent commissurarum lapidum, ut saepe in eodem lapide prioris columnae versum fines et posterioris versum initia contineantur, quae Viereckium secutus siglis *B¹ B²* sim. distinxii. Fragmenta nonnulla edd. C. T. Newton Discoveries at Halicarnassus, Cnidus and Branchidae II p. 75. Benndorf et Niemann Reisen in Lykien und Karien p. 155. Lebas-Waddington Inscr. III, 543. Omnia exscriperunt et coniuncta ediderunt Ch. Diehl et G. Cousin Bull. de corr. Hell. IX (1885) p. 437 sqq. praeter fragmentum postremum *P* (v. 207—249), quod postea inventum adiecit P. Foucart Bull. de corr. Hell. XIII 1889 p. 363 n. 4 (P. Viereck Sermo Graecus p. 24 n. XVI). Cf. quae exposuerunt S. Basis Ἐφ. ἀρχ. 1886 p. 42 sqq. B. Haussoullier Revue de philologie XXIII (1899) p. 152 not. 5.

I AB¹ (a) [Λεύκιος Κορνήλιος Λ]ευκίου [υἱὸς] Σύλλας Ἐπαφρόδιτος¹ | [δικτάτωρ Στρατονικέων ἄρχο]υσι βουλῆι δῆμωι χαίρειν· | [οὐκ ἀγνοοῦμεν ὑμᾶς] διὰ προ[γ]όνων πάντα τὰ δίκαια | [πρὸς 5 τὴν ἡμετέραν] ἡγεμ[ον]ίαν πεποιηκότας καὶ ἐν || [παντὶ καιρῷ τὴν πρὸς ἡμᾶς πίστιν εἰλικρινῶς τετηρηκότας | [ἐν τε τῷ πρὸς Μιθραδάτην π[ο]λέμωι² πρώτους τῶν ἐν τῇ | [Ἄσιαι

ἀντιτεταγμένους³ καὶ] διὰ ταῦτα κινδύνους πολλοὺς | [τε καὶ παντοδαποὺς⁴] ὅπερ τῶν ἡμετέρων δημοσίων | [πραγμάτων προ-
10 θυμόδ]τατα⁵ ἀ[ν]αδεδεγμένους⁶ || -----⁷ καὶ τοὺς κοινούς⁸ καὶ τοὺς ιδιωτικούς | [φιλίας ἔγε[κεν π]ρὸς ἡμᾶς εὐ-
νοίας τε | [καὶ χάριτος, καὶ ἐν τῷ τοῦ⁹ πολέ]μου καιρῷ πρός τε | [τὰς ἄλλας τῆς Ἀσίας πόλεις¹⁰ πεπρ]εσβευκότας καὶ πρ[ό]β[ο]ς | [τὰς τῆς Ἑλλάδος¹¹ -----]

II B² C¹ (b) Λεύκιος Κορ[νήλιος¹² Σύλλας Ἐπαφρόδιτος δικτάτωρ ||

15 Στρατονικέων ἄρχουσι¹³ βουλῆι δῆμωι χαίρειν·] | πρεσβευταῖς δημ[ετέροις τὸ γενόμενον ὑπὸ¹⁴ συγχλήτου δόγμα | τοῦτο [πα-ρέδωκα¹⁵].

III Λεύκιος Κορηνήλιος Λευκίου υἱὸς¹⁸ Σόλλας Ἐπαφρόδιτος
 δικτ[ά]τωρ | συγκλήτωι συγέβουλεύσατο πρὸ τὴν ἡμερῶν ἐξ¹⁷ κα]λαν-
 20 δῶν || Ἀπριλίων ἐν τῷ κομετίῳ γραφομένωι παρῆσαν Γάϊος |
 Φάννιος Γαῖος [υἱὸς¹⁸ -----, Γάϊος | Φονδάνιος
 Γαῖος υἱὸς¹⁹ -----· περὶ δὲ Στρατονικε]ῖς ἐκ Χρυσαο-
 [ρέων²⁰] | Παιώνιος Ἱεροκλέους, -----, -----
 25 -----, -----,] || Ἐκαταῖος Πα[-----²¹, -----
 -----, -----,] Διονύσιος Ε[-----²² πρεσβευταὶ λόγους
 ἐποιήσαντο | συμφώνως καὶ ἀκολούθως²³ τῷ Στρατονικέων
 φηφίσματι | ἀξιοῦντες συνήδεσθαι ἐπὶ τῷ²⁴ τὰ δημόσια πρά-
 γματα τοῦ δήμου | τοῦ Ῥωμαίων ἐν βελτίονι κα]ταστάσει
 30 εἰναι· || [ὅπως χρυσοῦν στέφανον παρὰ τῆς ἰδίας πόλεως τῇ
 συγκλήτωι | [ἀναθεῖναι ἐξῆι²⁵ ἀπὸ ταλάντων διακοσίων²⁶, |

[θυσίαν τε ἐν τῷ Καπετωλίῳ δπως] ποιῆσαι ἐξῆι²⁷ ὑπὲρ τῆς
 ν[ίκης | [καὶ τῆς ἡγεμονίας τοῦ δήμου τοῦ] Ῥωμαίων, | [ὅπως
 τε τὸ λοιπόν²⁸ Λευκίῳ Κορηνήλῳ Λευκίου υἱῶι Σόλλαι Ἐπα-
 35 φροδίτωι || [δικτάτορι φαίνηται Στρατονικέων] δῆμωι φιλανθρώ-
 πως κεχρῆσθαι· | [ἐπεὶ τε δῆμος ἐν τῷ καιρῷ τῆς εἰρήνης²⁹
 συνετήρησεν τὴν ἴδιαν | [εὔνοιάν τε καὶ πίστιν καὶ φιλίαν³⁰]
 πρὸς τὸν δῆμον τὸν Ῥωμαίων | [καὶ πρῶτος³¹ τῶν ἐν τῇ Ασίᾳ,
 δτε Μιθρ]αδάτης ἐν αὐτῆι³² | δεινότατα³³ ἐτυράννευεν, προεί-
 40 λετο ἀντιτετάχθαι· || [ἐπεὶ δὲ δῆμος διατελεῖ ἐπὶ³⁴ τὴν πόλιν ἐπῆλ-
 θεν³⁵,] | ἐλῶν δὲ ἐκράτησθαι | -----

O [----- Λευκίῳ Κορηνήλῳ Λευκίου υἱῶι Σόλλαι³⁶] | δικ-
 τάτορι ἐπιτάξαντι³⁷ ----- | καὶ ἐπεὶ δῆμος [συνετήρησεν
 45 ἀεὶ τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῶι³⁸] | εὔνοιαν καὶ
 πίστιν] καὶ συμμαχίαν πρὸς τὸν δῆμον τὸν Ῥωμαίων, τὰ ἔδια³⁹
 πράγματα κατὰ τὴν προσάρεσιν [τὴν ἐκείνων διοικήσας, καὶ
 50 Μιθριδάτη⁴⁰] || πόλεμον ἐποίησε, καὶ⁴¹ τὸν ἵδιον δημόσιας
 θυμὸν προθυμότατα ἀντετάχθη⁴²] | τῇ βασιλικῇ θ[ουλῆ]ι καὶ
 δυνάμει -----

E [----- | δικαίοις⁴³ τε καὶ νόμοις καὶ ἐθισμοῖς τοῖς
 55 ἰδίοις, οἷς ἔχρων|το ἐπάν]ω⁴⁴, δπως χρῶνται, δσα τε [ψηφίσματα
 ἐποίησαν τούτου τοῦ πολέμου ἔνεκεν⁴⁵, δν πρὸς βασιλέα Μιθρα-
 60 δάτην ἀνέδειξαν, || δπως ταῦτα πάντα κύρια ὥσιν· | [Πήδασσόν⁴⁶

τε,] Θεμησάσν⁴⁷, Κέραμον⁴⁸, χωρία [κώμας λιμένας προσδίους
 τε τῶν] πόλεων, δν Λεύκιος Κορηνήλιος Σόλλας αὐτοκράτωρ |
 τῆς τούτων] ἀρετῆς καταλογῆς⁴⁹ τε ἐνεκεν προσώρισεν συνεχώ-
 55 ρη|σεν, δπως ταῦτα αὐτοῖς ἔχειν ἐξῆι· || τὸ⁵⁰ ἱερόν τῆς] Ἐκά-
 της, ἐπιφανεστά[της καὶ μεγίστης θεᾶς, ἐκ πολλοῦ τε τιμώμε-
 νον καὶ πολλα[----- | τὸ τε τέμενος,
 δπως τοῦτο ἄσυλον ὑπάρχῃ· | περὶ τε τῶν ἀπολωλότων
 C²F αὐτοῖς ἐν τῷ πολέμῳ, δπως] | ἡ σύγκλητος τῶι ἀρχοντι⁵¹
 (c) τῷ⁵² εἰς Ἀσίαν πορευομένωι ἐντολὰς || δῶι, ἵνα φροντίσῃ καὶ
 ἐπιστροφὴν⁵³ ποιήσηται, δπως τὰ ἐμφανῆ⁵³ | αὐτοῖς ἀποδοθῆναι
 φροντίσηι, τούς τε αἰχμαλώτους | κομίσωνται περὶ τε τῶν [λ]οι-
 πῶν ἵνα τόχωσι τῶν δικαίων⁵⁴ | δπως τε πρεσβευταῖς τοῖς
 παρὰ Στρατονικέων εἰς Ῥώμην | παρεσομένοις ἐκτὸς τοῦ στίχου
 65 οἱ ἀρχοντες σύγκλητον διδῶσιν·] || περὶ τούτου τοῦ πράγματος
 οὗτως ἔδοξεν· πρεσβευταῖς | Στρατονικέων⁵⁵ κατὰ πρόσωπον ἐν
 τῇ συγκλήτῳ φιλανθρώπως ἀποκριθῆναι, χάριτα φιλίαν συμ-
 μαχίαν ἀναγέσασθαι, | τοὺς πρεσβευτὰς ἀνδρας καλοὺς καὶ
 ἀγαθοὺς καὶ φίλους | συμμάχους τε ἡμετέροις παρὰ δῆμου

70 καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ || καὶ φύλου συμμάχου [τε ἡμ]ετέρου προσαγορεῦσαι ἔδοξεν. | περὶ τε ὧν οὗτοι οἱ [πρεσβευ]ταὶ λόγους ἐποιήσαντο καὶ περ[ι] ὧν | Λεύκιος Κορνήλι[ος Σύλλας]ς ἘπαΓ φρόδιτος δικτάτωρ λόγο[υς | ἐποιήσατο, γνωστὸν εἶναι Ῥωμ]αίοις⁵⁸ [κατὰ τὰς ἀποσταλεῖσας⁵⁷ | παρ]ὰ⁵⁸ τῶν Ἀσίαν τὴν τε 75 Ἑλλάδα [διακατασχόντων τῶν τε ἐν || ταῦτα]ις ταῖς ἐπαρχεῖαις πρεσβευ[τῶν γεγενημένων ἐπιστολᾶς⁵⁹ | τοὺς] Στρατονικεῖς τὴν τε φιλίαν κ[αὶ πίστιν καὶ εὔνοιαν πρὸς τὸν | δῆ]μον τὸν Ῥωμαίων διὰ τέλους [ἐν καιρῷ εἰρήνης πολέμου⁶⁰ | τε] (ἀ)εὶ⁶¹ συντετρηγκέναι στρατιώ[ταις τε καὶ σίται⁶² καὶ μεγάλαις | δαπάν]αις 80 τὰ δημόσια πράγματα [τοῦ δήμου τοῦ Ῥωμαίων || προ]θυμότατα ὑπερησπικέναι π----- | . . . υἱούς ὑπέρ τῆς μεγαλοφροσύνη[ς⁶³ τῆς ἑαυτῶν αὐτοῖς συμπε[πολ]εμηκέναι⁶⁴ τοῖς τε βασιλέω[ς Μιθραδάτου ήγεμόσιν⁶⁵ | δυν]άμεσον τε ἐπανδρότατα πε[ρὶ τῶν πολέων τῆς Ἀσίας καὶ | τῆς⁶⁶] Ἐλλάδος ἀ[ν]τι- 85 τετάχθαι· || [περὶ τούτων τῶν πραγμάτων αὐτῶς ἔδοξεν· ἀρέσκειν Η τῇ συγχλήτῳ ἀνδρῶν ἀγαθῶν⁶⁷] δικαίων [τε ἀπο]μνημ[ονεύειν καὶ προ[νοεῖν δπως Λεύκιος Κορνήλιος Σύλλας Ἐπαφρόδιτος | δικτάτωρ τὸν ἀν]τιταμίαν⁶⁸ ἔνια αὐτοῖς κατὰ τὸ διάτα[γμα δοῦ]ναι κελεύσῃ, οἵ] τε νόμοις ἐθισμοῖς τε ἰδίοις πρότερον ||

90 [ἔχρωντο, τούτοις] χράσθωσαν⁶⁹. | [δσους τε νόμους αὐτο]ὶ ψήφισματά τε ἐποίησαν τούτου τοῦ [πολέ]μου ἔνεκεν τοῦ πρ]ὸς Μιθραδάτην γενομένου⁷⁰, ἵνα τούτο[ις ταῦτα | πάντα κύρια ὑπάρ]χωσιν· ἀς τέ τινας τῆς τούτων ἀρετῆ[ς καταλογῆ]ς⁷¹ τε 95 ἔνεκεν μετ[ὰ] συμβουλίου γνώμης Λεύκιος Σύλλ[ας αὐ]τοκράτωρ τοῖς αὐτοῖς προσώρισεν συγεχώρησεν [πολιτεί]ας προσόδους χωρία κώμας λιμένας τε τούτο[ις⁷², ἵνα ταῦτα | αὐτοῖς ἔχειν ἐξῆ]το]ν τε δῆμον τὸν Ῥωμαίων⁷³ [- - - - - | -----
K ----- προση]κόντως ἀξίως τε αὐτοῦ⁷⁴ -----
----- | -----] τά τε Στρατονικεῦσιν [ἔψηφισμένα⁷⁵ -----
100 ----- -----] ἀποδεκ[τά ὑπάρχειν]⁷⁶ δεῖν· | [δπω]ς τε Λεύκιος Κορνήλι[ος Σύλλ]ας Ἐπαφρόδιτος δικτάτ[ωρ, ἐάν αὐτῶι | φα]ίηται, ἀς αὐτὸς αὐτοκράτωρ Στρατονικεῦσιν πολιτείας | κ]ώμας χώρας λιμένας τε προσώρισεν, ἐπιγνῶι διατάξη[ι 105 δσας ἔκάστη⁷⁷] | προσόδους Στρατονικεῦσιν τελῆ]ι. || [ἐά]γ⁷⁸ τε διατάξῃ, πρὸς ταύτας τὰς πολιτείας, ἀς Στρ[ατονικεῦσιν] |

προσώρισεν, γράμματα ἀποστελῆται, ἵνα τοσοῦτον τ[έλος] | Στρα-
τονικεῦσιν τελῶται· | [τ]οῦτο τε, οἵτινες ἂν ποτε ἀεὶ Ἀσίαν τήν
τε Ἑλλάδα⁷⁹ ἐ[παρχείας]⁸⁰ | δια]κατέχωσιν, φροντίζωσιν διδῶσιν
110 τε ἔργασίαν⁸¹, ἵν[α ταῦτα] || οὕτως γίν[ω]νται. | τὸ [ιερόν] τῆς
LM¹ Ε[κάτης] δπως ή[ι ἀσυλον·] | ἀνθύπατος δστις ἂν ἀεὶ Ἀσίαν
(d) ἐπ[αρχείαν]⁸² | διακατέχῃ, ἐπιγνώτω ἡτίνα αὐτοῖς ἄ[πε]στιν |
115 οἵ τε τινες ταῦτα διήρπασαν οἵ τέ τινε[ς δ]ιακατέχουσιν αὐτά,
ἵνα παρ' αὐτῶν ἀποδοθῆναι ἀποκατασταθῆναι φροντίσῃ. Ἰνα τε
τοὺς αἰχμαλώτους | ἀνακομίσασθαι δύνωνται ὑπέρ τε τῶν λ[ο]ι-
πῶν | πραγμάτων τῶν δικαίων τύχωσιν ο[ὗ]τ[ω] κα]θὼς ἂν |
120 αὐτοῖς ἐκ τῶν δημοσίων πραγμάτων πίστεώς || τε τῆς ἴδιας
φαίνηται· ἔδοξεν. | στέφανόν τε τὸν παρά τοῦ δήμου | [τῇ]
συγκλήτω] ⁸³ ἀπεσταλμένον, οὐδὲ ἂν Λεύκιος [Κορνήλιος | Σύλλας
Ἐπαφρόδιτος δικτάτ[ωρ | ἡγ]ῆται [ἀγαθὸν]⁸⁴ δπως ἀναθεῖναι
125 αὐτοῖς || ἔξηι, θυσίαν τε ἐν τῷ Καπετωλίῳ ἂν θέλωσιν δπως
αὐτοῖς ποιῆσαι ἔξηι. | τοῖς τέ πρεσβευταῖς παρὰ Στρατονικέων
εἰς | Ῥώμην παρεσομένοις ἔδοξε σ]ύγκλητον | [ὑπὸ τῶν ἀρχόν-
των ἔκτος τοῦ στίχου δ[ο]σθαι·⁸⁵ [ἔδοξεν].

130 [-----δυνασ]||τῶν⁸⁶ καὶ ἔθνῶν προγράψας προγραμμὸν τόν-
IV J [δε]⁸⁷. | αἵδε ἀπεδέξαντο τῶν πόλεων καὶ βασιλέ[ων] | καὶ δυ-
(d) ναστῶν τήν τε ἀσυλίαν τοῦ ιεροῦ καὶ τό[ν] | ἀγῶνα τὸν τιμέ-
μενον κατὰ πενταετηρίδα⁸⁸ | Ἐκάτηι Σωτείραι Ἐπιφανεῖ⁸⁹ καὶ

135 Ῥώμηι θεᾶι εὐερῆγέτειδι· δμοίως δὲ ἀναγραφάτω τὰ δνόματ[α] |
καὶ τῶν ἀποδεδεγμένων ἔθνῶν. τὸ δὲ γεν[δ]μενον εἰς τήν ἀνα-
γραφὴν τέλεσμα διδό[τω]σαν οἱ ταμίαι ἀπὸ τῶν τῆς Ἐκάτης
140 χρημά[των.] | δμοίως δὲ καὶ τῶν μετὰ ταῦτα ἀποδεδεγμ[έ]νων
προνοείτωσαν οἱ ἐν ἀρχῇ δοντες [πρυτά]νεις, δπως προσαναγρά-
φηται τὰ δν[όματα.] | ἡρέθη Ἡρώδης Ἰππίου Κωραιεύς.

V M² (e)

.....	Κῦς ⁹¹		
[Μό]λασσα	Στρατονίκεα		
145 [Κ]αῦνος	ἡ ἐν Μακεδονίᾳ ⁹²		
[Β]αργυλία	-----		
Ἡράκλεια ἡ ἐπὶ	-----		
τῶι Λάτμῳ	-----τος		
Ἄλινδα	Ιασός		
150 Ἄμυζων	160 Ἐφεσος		
Εὔρωμος	Μαγνησία		
Γδισσε ⁹³	Τράλλεις		
Ἄθυδος	Ἀντιγόνεια ἡ ἐν	Fragmentum incertum.	Ὥρωπος
Δάρδανον	Μακεδονίᾳ ⁹³	----- ⁹⁸	Νῦσαι ⁹⁹
165 Ἀλεξάνδρεια	Ἀνθηδών	Λάρισα	205 Ἀφροδεῖται ¹⁰⁰
Τρωιάς	185 τῆς Βοιωτίας	P 207 Ἀπάμεια ἡ πρ[δ]ι Μαιάν-	Τεγέαι ¹⁰¹
Δελφοί	Θῆβαι	δρωι ¹⁰²	[Μ]ύρα
Ναύπακτος	Κορώνεια	Πάταρα	215 Ἀλάβανδα
Ἡλις	-----	210 Ξάνθος	Δημητριάς
170 Ἡραία	Ἀάριστα]	Πίναρα	Σελεύκεια [ἡ π]ρὸς
Μεγάλη πόλις	190 Ὁρω[πός]	Τλώς	τῶι Ἰσσικῷ[ι κ]όλπωι ¹⁰³
Λακεδαιμων	Νῦσα	Λίμυρα	Κελένδερι[ς]
Ἄργος	Ἀφροδεῖται ⁹⁴		
Ἀθῆναι	Τεγέαι ⁹⁵		
175 Μέγαρα	Πάτραι		
Σύρος	195 Φλεοῦς ⁹⁶		
Αἴγινα	Δύμη		
Ἄβδηρα	Σικυών		
Τένεδος	Ἀντιγονίη ⁹⁷		
180 -----εια	Αἴγιον		
ἡ ἐν Μακεδονίᾳ	200 Αἴγιρα		

24. Τιμές στους Ρωμαίους αδελφούς Κλοάτιους (71)

Syll.³ 748

Για τη μετάφραση βλ. Sersh, ap.74

748. Cloatii fratres Romani a Gytheatis laudantur, a. 71. Gythei, nunc Athenis. Edd. Kumanudis 'Εφ. φιλομαθῶν 1865, 741; 1866, 937 (Sauppe Nachr. Goett. Ges. 1865, 461; 1867, 156); Foucart-LeBas II 242a. (Syll.² 330; Meister SGDI 4568); Kolbe IG V 1, 1146; cf. Mommsen Eph. ep. V 602 et CIL III s. I p. 1307²; Foucart Rev. ét. gr. XXII 1909, 408; Wilhelm Beitr. 295¹³ et Jahresh. XVII 1914, 63. [Hes]

ἐπεὶ Νεμέριος¹ καὶ Μάρκος Κλοάτιοι², Νεμερίου δοί, Ὄρωμαῖοι, | οἱ πρόξενοι καὶ εὐεργέται τὰς πόλεος ἀμῶν, ἐνωθεν διατετέλεκαν τὰ

δίκαια ποιοῦντες ταῖς τε πόλεις καὶ κατ' ἰδίαν | τοῖς ἐντυνχάνουσιν αὖ-
τοῖς τῶν πολιτῶν, σπουδᾶς καὶ φιλοτιμίας οὐδὲν ἐνλείποντες, ὑπὲρ
ῶν καὶ παρ' αὐτοὺς τοὺς κα[τι]ρρόδις ἢ πόλις εὐχαριστοῦσα μνείαν ποιη-
σαμένα ταῖς κα[θη]κούσαις αὐτοὺς ἐκόσμησεν τιμαῖς, ἐν τε τῷ ἐπὶ
Λαχάρεο[ς]³ | ἐνιαυτῷ καὶ⁴ δτε περὶ τοῦ πρώτου δανείου τὸν λόσιν
ἐποιῶν[το], καὶ ἐν τῷ ἐπὶ Φληγίνου⁵ δὲ ἐνιαυτῷ, δτε περὶ τοῦ
10 ἄλλου δανείου τοῦ τὸν τρισχιλιῶν καὶ ἐνακοι ἀν ἔξήκοντα πέντε
δραχμῶν, ἀν ἔδανείσατο ἢ πόλις ἐν τῷ ἐπὶ Δαρμαρμένου | ἐνιαυτῷ,
λαβθόντες ἐπὶ Μαρκιλίου⁶ χριτάν Ἀθηναίων δᾶμον⁷, παρακληθέντες
ὑπὸ τῶν πολιτῶν συνεχώρησαν, δστε κορύζασθαι δσον ἔπεισαν αὐτοὺς
15 οἱ πολίται, καὶ ἐν τῷ ἐπὶ Βιάδα δὲ ἐνιαυτῷ, δτε ἰδίαν χάριν
ἔξαιτησάμενοι | Πόπλιον τε Αδτρώνιον⁸ καὶ Λεύκιον Μαρκίλιον⁹, δντας
αὐτοῖς | ξένους, οδις καὶ ὑπεδέξαντο τοῖς ἰδίοις δαπανάμασιν, καὶ | πα-
ρατήσαντο¹⁰ τούς τε στρατιώτας καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ἐπιτασσόμενα ὑπ'
20 αὐτῶν, δντα ίκανά, δι' ὧν ἐκούφισαν τὸν πόλιν, δλοισχερῶς χαρισα-
μένων αὐτοῖς τὸν προγεγραμμένων ἀνδρῶν· | εἰσδεδεγμένοι τέ εἰσιν

εἰς τὸν τὰς πόλεως χάριν καὶ συνυπόλαγψιν¹¹ καὶ πλεονάκις πολλοὺς
τῶν ἀγρουμένων, Γάϊόν τε Ίούλ[ι]ον¹² πρεσβευτῶν καὶ Πόπλιον Αδ-
τρώνιον πρεσβευτῶν καὶ Φούλθ[ι]ον πρεσβευτάν, πάντα ταῦτα ποι-
25 οῦντες χάριν τὰς πρός τὸν π[ό]λιν καὶ τοὺς πολίτας εύνοιας· ἐπιτά-
ξαντός τε ταῖς πόλεις ἀμῶν | Γαῖον Γαλλίου¹³ σίτον καὶ Κοίνου
Ἀνχαρίου¹⁴ ἴματια κατὰ τὸ ἐπιβάλλον ταῖς πόλεις ἀμῶν τὸν πᾶσαν
σπουδὴν καὶ φιλοτιμίαν εἰσενεκάμενοι ἐνέτυχον, ἵνα μὴ δῆρ ἢ ἀμε-
τέρα πόλις, ἀλλὰ ἐλαφρισθῇ, δ καὶ ἐπέτυχον, καὶ οὐκ εἰσηγένηκαμεν·
30 τῶν τε πολιτῶν | κατ' ἰδίαν, δσοι αὐτοῖς ἐντέτευχαν ἢ τινα χρείαν
εἰσχηκαν, τὰ | πάντα πᾶσιν πεποίηκαν, ἀπροφασίστους αὐτοὺς παρε-
σχημένοι ἐν παντὶ καιρῷ. ἐν τε τῷ ἐπὶ Τιμοκράτεος ἐνιαυτῷ, |
[δ]τε Ἀντώνιος¹⁵ παρεγένετο, χρείαν ἔχούσας τὰς πόλεως δικαστρῶν¹⁶
35 καὶ μηθενὸς ἄλλου θέλοντος συναλλάξαι, ἐδάνεισαν ἀμῖν δραχμὰς
τετρακισχιλίας διακοσίας συναλλάγματος τόκου τετραδραχμιαίου¹⁷,
ὑπὲρ οὐ καὶ παρακληθέντες ὑπὸ τοῦ δάμου ἐν τῷ ἐπὶ Νικαρετίδα
ἐνιαυτῷ εὐθυτοκίαν¹⁸ διδραχμον¹⁹ τέμπον συνεχώρησαν καὶ ἔχα-

ρίσαντο τᾶι | πόλει ἀπὸ τοῦ δφειλομένου χρήματος ὑπὲρ χιλίας καὶ
40 πεντακοσίας δραχμάς· δ[ιὰ] πάντα τὰ προγεγραμμένα ἔδοξε |
τῶι δάμωι ἐν ταῖς μ[ε]γ[ά]λαις ἀπέλλαις²⁰, ἐπανέσαι Νεμέριον καὶ
Μάαρκον Κλοατίους, Νεμερίου νίούς, Ρωμαίους, ἐπὶ | πᾶσι τοῖς προ-
γεγραμμένοις²¹ εἰς τε τὰν πόλιν καὶ τῶν διωχτῶν τοῖς ἐντευχό-
45 σιν(!)²² αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τᾶι εὖνοιαι, ἢ διατετέλεκαν ἔχοντες εἰς τὰν
πόλιν ἀμῶν· εἶναι δὲ αὐτοῖς τὰ τίμια καὶ φιλάνθρωπα πάντα, δσα
καὶ τοῖς ἄλλοις προξένοις | [καὶ] εὑεργέταις τᾶς πόλεος ἀμῶν· προσ-
καλούντω δὲ α[δ]ιτοὺς καὶ οἱ ἔφοροι (καὶ τοὺς ἐκγόνους)²³ αὐτῶν εἰς
προεδρίαν <καὶ> ἀεὶ²⁴ οἱ ἀντιτυνχάνοντες ἐν πᾶσι τοῖς ἀγῶσιν, οἵς
50 ἂν ποιῇ ἡ πόλις ἀμῶν, | καὶ ἐξέστω αὐτοῖς ἐπικαθῆσθαι μετὰ τῶν
ἔφορων ἐν προεδρίαι, δπως πᾶσι φανερὸν ἦι, ὅτι ἡ πόλις ἀμῶν τιμᾶι
τοὺς ἀξίους τῶν ἀνδρῶν· ἀναγραψάντω δὲ οἱ ἔφοροι οἱ ἐπὶ Νικα-
ρετίδα (τὸ φάρισμα τὸ περὶ)²⁴ τούτων τῶν φ[ιλ]αν[θρώ]πων²⁵ εἰς
στάλαν λιθίναν | καὶ ἀναθέτωσαν εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ
55 ἂν τῷποι α[ζητ]οῖς οἱ ἵερεῖς συνχωρήσωσιν, ἡ δὲ δαπάνα ἐκ τᾶς |
πόλεως ἔστω.

25. Επιστολή του ανθυπάτου της επαρχίας Ασίας P.Fabius Maximus προς το Κοινό των πόλεων με αντικείμενο την εισαγωγή του Ιουλιανού ημερολογίου και καθορισμό ως πρώτης του έτους τη γενέθλιο ημέρα του Αυγούστου, την 23^η Σεπτεμβρίου. Απόφαση του Κοινού με την οποία «αποδέχεται» την πρόταση και αποφασίζει να απονείμει στον ανθύπατο τις τιμές που είχε προαποφασίσει να δοθούν σε όποιον πρότεινε την υψηλότερη τιμή για τον Αύγουστο. (έτος 9π.Χ.).

RDGE αρ.65 (κείμενο και σχόλια)

Για τη μετάφραση βλ. Sersh, αρ.101.

65

EPISTULA PAULI FABII MAXIMI ET
DECRETA DE FASTIS PROVINCIALIBUS
[Sourceze]

[Sauces]

BIBLIOGRAPHY. Th. Mommsen and U. von Wilamowitz-Moellendorff, *Athen. Mitt.*, 24 (1899): no. 275-91; R. Cagnat and M. Besnier, *A.E.*, 1900, no. 76; J. G. C. Anderson, *Athen. Mitt.*, 25 (1900): 111-12; H. Dessau, *Hermes*, 35 (1900): 322-38; V. Chapot, *La province romaine proconsulaire d'Asie* (Paris, 1904), pp. 390-94; A. Harnack, *Reden und Aufsätze*, I (Gießen, 1904), pp. 301-6; P. Wendland, *Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft und die Kunde des Urchristentums*, 5 (1904): 335ff.; W. Dittenberger, *O.G.J.S.*, II (1905), 458; F. Hiller von Gaertingen, *Die Inschriften von Pileæ* (Berlin, 1906), 105; B. Groag, *R.E.*, s.v. "Pabæus" (102), cols. 1782-83; J. Keil and Anton von Premerstein, *Denkschriften der Kaiserlichen Akademie der Wissenschaften in Wien*, 54 (1911), 2, no. 166, pp. 80-81; A. von Domaszewski, *Sitzungsberichte der Heidelberg Akademie der Wissenschaften*, Phil.-hist. Klasse, X (1919), 2d treatise, pp. 1-6; A. Weissmann, *Licht vom Osten* (Tübingen, 1923), pp. 313, 376-77 (photos of the Prienean copy); E. Norden, *Die Geburt des Kindes* (Leipzig, 1924), p. 157, n. 2; H. Dessau, *Geschichte der römischen Kaiserzeit*, I (Berlin, 1924), 105-6; Abbott-Johnson, *Municipal Administration in the Roman Empire* (Princeton, 1926), no. 34, pp. 331-32 (second decree of the koloum only); R. Laqueur, *Epiigraphische Untersuchungen zu den griechischen Volksschulstilen* (Leipzig, 1927), pp. 175ff.; W. H. Buckler, *Classical Review*, 41 (1927): 219-ax (I, 32-49; cf. S.E.C., IV [1929], 400); W. H. Buckler and W. M. Calder, *Monumenta Asiae Minoris Antiqua*, VI (Manchester, 1939), nos. 174 and 175, pp. 65-66, with Plate 30, on copy from Apameia; D. Magle, *Roman Rule in Asia Minor* (Princeton, 1950), I, 480-81, and II, 1342-43, n. 40; M. P. Nilsson, *Geschichte der griechischen Religion*, II (Munich, 1950), 370-71; Lewis-Reinhold, *Roman Civilization*, II (New York, 1955), 64-65 (this does not include the governor's letter); A. H. M. Jones, *Classical Review*, n.s., 5 (1955): 244-45 (=S.E.C., XV [1958], 815; cf. J. Robert and L. Robert in *R.E.G.*, 71 (1958), no. 466, pp. 319-20); Ehrenberg-Jones, no. 98, pp. 74-76 (without utilization of the copy from Maconia); Johnson, Colman-Norton, *Boutre. Ancient Roman Statutes*, no. 142.

A. The Prosecutor's Letter

[...] παρ] ἐτῶν πρότερον παρειλέγθηκεν [...]
[...] τῶν θεῶν [εἰ]δομενές καὶ [...]
[πότερον ἡδεῖαν ηὐφελέμων τέρας εἰστιν η τοῦ θεοτάτου Λοίσαρος γενέ-
5 θλίος ήμέρα, ἣν τῇ τῶν πάντων ἀρχῆι ισην δικαιώς ἂν είναι ὑπὸ οὐδέποτε μοιητοῦ,
καὶ εἰ μή τῇ φύσει, τῶν γε χρησίμων, εἰ γε οὐδὲδύνομεν διαπεπτον καὶ εἰς ἄτυ-
χες μεταβεβήηδε σχῆμα ἀνώρθωσεν, ἀτέραν τε ἔδωκεν πατρὶ τῷ —
κασμοις ὅμιν, ἡδιατες ἀν δεξιαιμένωι φθοράν, εἰ μή τὸ κοινὸν πάντων εὐ-
τύχημα ἐπεγεννήθη Καίσαρ. διὸ ἂν τις δικαιώς ὑπολέψοι τοῦτο ἀτεί-
χοχὴν τοῦ βίου καὶ τῆς ζωῆς γεγονέναι, ὃ ἐστιν πέρις καὶ δρος τοῦ πε-

ταυτοσύνη, ὅτι γεγάνηται, καὶ ἐπειδή σύδεμας ἀνάπο δημέρας εἰς τε τὸ ποστόν καὶ εἰς τὸ θίνον ἔκαστος δῆθελος εὐτυχεστέρας λέβεδος ἀφόρμος ἡ τῆς πόλεων γενομένης εὐτυχοῦς, σχεδόν τε συμβιβάνει τὸν αὐτόν τοὺς ἐν Ἀσίᾳ πόλεσιν καράρων ἐναντίον τῆς εἰς τὴν ἀρχὴν εἰσόδου, δηλούσθει κατὰ τινὰ θήσαν ποιῶντας οὕτως τῆς τάξεως προτετυπαμένης, ὃν ἀφόρμη γένονται τῆς εἰς τὸν Σεβιαστὸν τημένης, καὶ ἐπειδή δύσκολον μὲν δοτεῖν ταῦτα τοσούτοις αὐτοῖς εὐεργετήμασιν κατ' ἵσον σύχαριστον, εἰ μὴ παρ' ἕκαστα εἴποντας πράποντα ταῦτα τῆς δημεύσεως, γένειον δέ τον ἀνθρώπων τὴν κοινὴν πολιτῶν δημέραν γεννθλίουν ἀγάγοις[εν] Ἄγαντον πραγμάτην αὐτοῖς καὶ ὑδάτα τις διὰ τὴν ἀρχὴν ἡδονῆς, δοκεῖ μοι παῖδειν τῶν πολειτηγάνων εἶναι μέλαιναι καὶ τὴν αὐτὴν νέαν νομιμητέναι τὴν τοῦ θησαρέντον Καλοσαρὸς γεννθλίουν, ἕκανη τε πάντας εἰς τὴν ἀρχὴν δυσθενεῖν, ἥτις δεῖται πρὸς ἀνάλα ταλαιπωδῶν Ὁκτωβρίων, διπλῶς καὶ περισσότερον τιμηθῆι πρασιτεβορεάνη ἔξαθλέν τινα θρησκείαν καὶ μᾶλλον πάσιν γενίστεα γνώριμος, ἢν οἰομαι καὶ πλειστην εὐχαριστούντες ἐπειργήσαντας. ψήφισμα δὲ ὑπὸ τοῦ κανονιθήτου Ἀσίας δεήσει γραφήματος πάσσος ἀπεριεὐηρῆδες τὰς ὄμρεις αὐτοῖς, ἵνα τὸ ἐπινοήθεν ἡμῶν εἰς τὴν τείχην τοῦ Σεβιαστοῦ μενηγαίων, προστάξω δὲ χρηστήν (Δ) τῇ στήλῃ τὸ ψήφισμα δὲ τῷ ναῷ ἀντετεθῆται, προστάξω τὸ διάταγμα ἁκατέρως γραψέν.

D. The Two Decrees of the Koinon

"Ἐδοξεν τοῖς ἐπὶ τῆς Ἀσίας

"Ἐλλησιν, γνώμην τοῦ ἀρχιερέως Ἀπολλανίου τοῦ Μηνοφίλου Ἀξεντοῦ· ἀπει[δή ή θεός] διατάξασα τὸν βίον ἡμέραν πρόνοιαν σπουδῆν εἰσενέκαπτο[μ] [μ]ένην καὶ φιλοτιμίαν τὸ τεληγέταν τῷ βίῳ διεκδημή[σαν ἀγαθόν] διενηράνη τὸν Σεβιαστόν, ὃν εἰς εὐεργεσίαν ἀνθρώπων παντων] ἐπλήγεν." (2.)

35 ριστεν ἀρετῆς, (ῶ)σπερ ἡμεῖν καὶ τοὺς μεθ' ἡμέρας σωτῆρας χαρισταμένη] τὸν πανσαντα μὲν πόλεμον, κοσμήσοντα [δὲ εἰρήνην, ἐπιφανεῖς δὲ] ὁ Καίσαρε τὰς ἀπλίδας τῶν προλαβόντων [εὐαγγέλια πάντων ὑπερ-] ἔνηκεν, οὐδὲν τοὺς πρὸ τετοῦ γεγονότας εὐεργέτευς ὑπερβαῖ-] λόμενος, ἀλλ' οὐδὲν ἐν τοῖς ἐσαμάνοις ἀλπιόν [αὐτοῦτον ὑπερβολῆς.] ἡρεῖν δὲ τὰς ικόσιας τῶν δι'- αὐτὸς εὐαγγελίζεται [ἡ γενέθλιος ἡμέρα τοῦ Θεοῦ, τῆς δὲ Ἀσίας ἐμφισμένης ἐν Σμύρνῃ [ἐπὶ ἀνθυ]τάτου· Λειψίου Σύδηταί τοι Τύλλου, γραμμικεύοντος Πλεπτίωνος Διοσιερίτου] τὰς μεγίστας γ' εἰς τὸν θεόν καθευρόντει τειμάς εἶναι στέφανον.

40 Παῦλος Φάβιος Μάξιμος δὲ ἀνθύπατος τῆς ἀπαρχῆς εὐεργέτης ἀπὸ τῆς ἑκατοντα δεξιῶν καὶ γ]νωμῆς ἀπεσταλμένος ἔν τοῖς ἔλλοις οἷς εὐεργέτησον τὴν ἀπαρχῆν, ὃν εὐεργεσίῶν τὰ μεγίσθη λόγος εἰπεῖν οὐδεὶς ἀν ἐφίκαιτο, καὶ τὸ μέχρι μνη ἀγνοηθὲν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν τὸν Σεβιαστόν τειμὴν εὑρέτο, τὸ ἀπὸ τῆς ἑκατοντα γενέ- σεως ἄρχειν τῷ βίῳ τὸν χρόνον· διὸ τύχῃ ἀγαθῆ καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ δεδο- χθαι τοῖς ἐπὶ τῆς Ἀσίας Ἑλλησι, ἄρχειν τῷ νέαν νομημάτων πάσας[τις] ταῖς πόλεσιν τῇ πρὸ ἐνέκαντα ταλαιπωδῶν Ὁκτωβρίων, ἥτις ἐστὶν γενέθλιος ἡμέρας τοῦ Σεβιαστοῦ. ὅπως δὲ ἀσὶ ή [τε] ἡμέρα στοιχῆι παῦθ' ἀκάστην πόλιν, συνυγρηματίζειν τῇ Ῥωμαϊκῇ καὶ τῷ Ἑλληνικῷ ἡμέραν. ἔγειται δὲ τὸν πρῶτον μῆνα Καίσαρε, καθὼν καὶ προεψήφισται, ἀρχήμενον ἀπὸ πρὸ ἐνέκαντα μὲν ταλαιπωδῶν Ὁκτωβρίων, γανεθλίον δὲ ἡμέρας

50 Καίσαρος, τὸν δὲ ἐμφισμένον στέφανον τῷ τὰς μεγίστας εὑρόντει τειμάς ὑπὲρ Καίσαρος δεδόσθαι Μάξιμῳ τῷ ἀνθυπάτῳ, ὃν καὶ ἀεὶ ἀναγορεύεσθαι ἐν τῷ γυμ[ν]η[ν]ῳ ἀγάντων τῷ ἐν Περγάμῳ τῶν Ῥωμαίων Σεβιαστῶν, ὅτι στέφανος [η] Ἀσίας Παῦλον Φάβιον Μάξιμον εὐ[σεβ]ί[σ-]

55 60 τατα παρευρόντα τὰς εἰς Καίσαρα ταιμάς. ἀσασθεας δὲ ἀνα[γορά]σ- θαι καὶ ἐν τοῖς ἀγομένοις πατέντων ἀγάπτων τῶν Καισαρίων. ἀναγραφῆναι δὲ τὸ δελτογράφημα τοῦ ἀνθυπάτου καὶ τὸ ψήφισμα τῆς Ἀσίας ἐν στήλῃ λευκολίθῳ, ἥν καὶ τεθῆναι ἐν τῷ τῆς Ῥώμης καὶ τοῦ Σεβιαστοῦ τειμένει. προνοησας δὲ καὶ τοὺς παῦθ' ἔτος ἐκδίκους δῶς

65 ἐν ταῖς ἀφίγγουμάναις τῷ διοικήσεων πόλεσιν ἐν στήλαις λευ- κολίθοις ἀνχειραχθῆ τὸ τε δελτογράφημα τοῦ Μάξιμου καὶ τὸ τῆς Ἀσίας ψήφισμα, ανταντα τε αἱ στήλαι τεθῶσιν ἐν τοῖς Καισαρίοις. ἀχθήσονται αἱ μῆνες κατὰ τάδε· Καίσαρε ἡμερῶν λᾶ, Ἀπελλαῖος ἡμερῶν λᾶ,

70 Αἰδηναῖος ἡμερῶν λᾶ, Περίτος ἡμερῶν λᾶ, Διάστρος λῆ, Σεινδιός λᾶ, Ἀρτεμισιών ἡμερῶν λᾶ, Δαλοῖος λᾶ, Πάνημος λᾶ, Λάνος λᾶ, Γορπιαῖος λᾶ,

75 "Υπερβερεταῖος λ· ὁμοῦ ἡμέραι τέσσες. ἐφ' ἔτος δὲ διὰ τὴν ἵντεριαλάριον δὲ Σεινδιός ἐκθήσεται ἡμερῶν λᾶ. ἵνα δὲ ἀπὸ τοῦ μὲν στοιχήσωσιν οἱ μῆνες καὶ αἱ ἡμέραι, δὲ μὲν ἐνεστάς Περίτος μηδὲ ἀχθήσεται μέχρι τῆς ἰδ., τῇ δὲ πρὸ ἐνέκαντα ταλαιπωδῶν Φεβρουαρίων ἀξομεν νομημάτων μηνᾶς

75 Διάστρου, καὶ καθ' ἔκαστον μηδικα ἀρχῆ[ε] ἔσται τῆς νομημάτας ἡ πρὸ ἐνέκα-

καλανθῶν· η δὲ ἀνθύπατος ἡμέρα ἔσται πάντοτε τῶν ἵντεριαλάριων απειθῶν τοῦ Σεινδιόν μηνός, δύο ἐτῶν μέσων γενιομένων.

"Ἐδοξεν τοῖς ἐπὶ τῆς Ἀσίας Ἑλλησι, γνώμην τοῦ ἀρχιερέως Ἀπολλανίου τοῦ Μηνοφίλου Ἀξεντοῦ· ἐπει τὴν νέαν νομημάτων δεῖ δεῖ ἐστάναι τὴν αὐτὴν[η]ν] ἀπασιν τῆς εἰς τὰς ἀρχὰς εἰσόδου κατά τε τὸ Παῦλον Φαβίον Μαξίμου τοῦ ἀνθυπάτου διάταγμα καὶ τὸ τῆς Ἀσίας ψήφισμα, ἐνποδίζεται δὲ η τοῦ χρόνου τάξις περὶ τὰς ἐν τοῖς ἀρχαιρεσίοις ἐπικλήσεις, γενεοδομη τὰ πατά τὰ ἀρχαιρέσια μηνὶ δεκάτῃ, ὃς καὶ ἐν τῷ Κορινθίων νόμεια γέγραπται, ἐντὸς δεκάτης ἴσταμένου, νησι-